

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN



NGUYỄN THÁI BẢO

QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP
TẠI CHI CỤC THUẾ QUẬN HOÀNG MAI,
THÀNH PHỐ HÀ NỘI

ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ

NGÀNH QUẢN LÝ KINH TẾ

MÃ SỐ: 8310110

(CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ VÀ CHÍNH SÁCH)

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS Tô Trung Thành

Hà Nội - 2024

LỜI CAM ĐOAN

Tôi đã đọc và hiểu các hành vi vi phạm sự trung thực trong học thuật. Tôi cam kết bằng danh dự cá nhân rằng nghiên cứu này do tôi tự thực hiện và không vi phạm yêu cầu sự trung thực trong học thuật.

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

Tác giả đề án

Nguyễn Thái Bảo

LỜI CẢM ƠN

Đề án tốt nghiệp với Đề tài “Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai” là kết quả trong suốt quá trình cố gắng không ngừng nghỉ của bản thân tôi cùng với sự giúp đỡ tận tình, động viên khích lệ của thầy cô, bạn bè và gia đình.

Qua đây, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới những người đã giúp đỡ tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu khoa học.

Đầu tiên, cho phép tôi cảm ơn GS.TS. Tô Trung Thành đã giúp đỡ và hỗ trợ tôi rất nhiều trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu khoa học để tôi hoàn thành đề án tốt nghiệp này.

Đồng thời tôi xin cảm ơn tập thể các thầy cô giáo, các cán bộ khoa Khoa học quản lý và Viện sau đại học – Trường Đại học Kinh tế Quốc dân vì đã chia sẻ, có những góp ý quý báu, chân thành giúp tôi hoàn thành nhiệm vụ nghiên cứu của mình!

Tôi xin tỏ lòng biết ơn đến gia đình, những người đã luôn bên cạnh động viên, khích lệ tinh thần và tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi vượt qua những khó khăn, thách thức trong quá trình học tập cũng như hoàn thiện đề án tốt nghiệp của mình.

Xin chân thành cảm ơn!

Tác giả đề án

Nguyễn Thái Bảo

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	I
LỜI CẢM ƠN	II
MỤC LỤC	III
DANH MỤC BẢNG	V
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	VI
TÓM TẮT ĐỀ ÁN THẠC SĨ.....	VII
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ.....	4
1.1. Tổng quan về đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế.....	4
1.1.1. Tổng quan doanh nghiệp được quản lý thuế tại chi cục thuế	4
1.1.2. Đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế	4
1.2. Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế	5
1.2.1. Khái niệm và mục tiêu quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế	5
1.2.2. Nội dung quản lý quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế	6
1.3. Nhân tố ảnh hưởng đến quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế.....	14
1.3.1. Nhân tố thuộc chi cục thuế.....	14
1.3.2. Nhân tố thuộc môi trường bên ngoài chi cục thuế	15
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ QUẬN HOÀNG MAI GIAI ĐOẠN 2021-2023 .	17
2.1. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai và đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023	17
2.1.1. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.....	17
2.1.2. Đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai	19
2.2. Thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023	21
2.2.1. Thực trạng quản lý đăng ký thuế lần đầu.....	21
2.2.2. Thực trạng quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế.....	24

2.2.3. Thực trạng quản lý tình trạng tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục kinh doanh trước thời hạn.....	28
2.2.4. Thực trạng quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế	30
2.3. Đánh giá quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.	39
2.3.1. Đánh giá thực hiện mục tiêu quản lý.....	39
2.3.2 Những điểm mạnh.....	44
2.3.3. Những điểm hạn chế	44
2.3.4. Nguyên nhân của hạn chế	45
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ QUẬN HOÀNG MAI ĐẾN 2030.....	48
3.1. Định hướng hoàn thiện quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030	48
3.1.1. Định hướng quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030	48
3.1.2. Phương hướng hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030.....	48
3.2. Một số giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030	49
3.2.1. Giải pháp quản lý đăng ký thuế lần đầu.....	49
3.2.2. Giải pháp quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế.....	50
3.2.3. Giải pháp quản lý tình trạng tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn	51
3.2.4. Giải pháp quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế.....	52
3.2.5. Giải pháp khác	53
3.3. Một số kiến nghị.....	54
3.3.1. Kiến nghị với Cục Thuế thành phố Hà Nội.....	54
3.3.2. Kiến nghị với Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế	55
KẾT LUẬN	57
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	1
PHỤ LỤC	3

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1: Kết quả thu ngân sách tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023.....	18
Bảng 2.2: Tổng hợp số lượng hồ sơ đăng ký thuế đối với doanh nghiệp giai đoạn 2021-2023.....	20
Bảng 2.3: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ đăng ký thuế lần đầu đối với doanh nghiệp giai đoạn 2021-2023.....	22
Bảng 2.4: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ thay đổi cơ quan thuế quản lý giai đoạn 2021-2023.....	25
Bảng 2.5: Số lượng hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn 2021-2023.....	28
Bảng 2.6: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST giai đoạn 2021-2023.....	33
Bảng 2.7: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ khôi phục trạng thái MST giai đoạn 2021-2023.....	36
Bảng 2.8: Tổng hợp tình trạng hoạt động của doanh nghiệp do Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý giai đoạn 2021-2023.....	39
Bảng 2.9: Tổng hợp số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế xử phạt VPHC trong đăng ký thuế.....	40
Bảng 2.10: Tổng hợp số lượng hồ sơ đăng ký thuế xử lý đúng hạn, quá hạn tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023.....	41
Bảng 2.11: Tổng hợp số kết quả khảo sát đánh giá sự hài lòng trong giải quyết hồ sơ đăng ký thuế giai đoạn 2021-2023.....	42

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
1	ĐKKD	Đăng ký kinh doanh
2	NSNN	Ngân sách nhà nước
3	KTNDP	Kê khai – Kế toán thuế - Tin học – Tổng hợp – Nghiệp vụ - Dự toán – Pháp chế
4	QLN	Quản lý nợ và cưỡng chế nợ thuế
5	TT-HTNNT	Tuyên truyền – Hỗ trợ người nộp thuế
6	HNTQA	Hành chính – Nhân sự - Tài vụ - Quản trị - Ấn chỉ
7	KTNB	Kiểm tra nội bộ
8	TBTK	Trước bạ và Thu khác
9	VPHC	Vi phạm hành chính
10	MST	Mã số thuế
11	VPĐD	Văn phòng đại diện

TÓM TẮT ĐỀ ÁN THẠC SĨ

Trước bối cảnh kinh tế xã hội có nhiều biến động hiện nay, cùng với số lượng doanh nghiệp ngày càng tăng, số lượng hồ sơ giải quyết thủ tục hành chính về thuế ngày càng nhiều, có nhiều đối tượng tinh vi, thuộc diện rủi ro cao về thuế dẫn đến khối lượng công việc trong công tác quản lý thuế ngày càng tăng và phức tạp. Xuất phát từ vai trò quan trọng đó, việc quản lý đăng lý thuế của Chi cục Thuế kiểm tra của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai là nhu cầu cấp thiết, có ý nghĩa thiết thực. Chính vì vậy, học viên lựa chọn đề tài “*Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội*” làm đề tài đề án thạc sỹ.

Kết cấu đề án có ba (03) chương gồm: Chương 1: Cơ sở lý luận về đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế; Chương 2: Thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023; Chương 3: Định hướng và giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến 2030.

Tại chương 1, đề án đã nêu ra khái niệm và mục tiêu quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế. Trong chương 2, đề án đã phân tích thực trạng quản lý đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, đánh giá chung và chỉ ra một số hạn chế trong công tác quản lý. Từ đó, tại chương 3 đề án đã nêu một số giải pháp như:

Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu liên thông với cơ quan đăng ký kinh doanh (ĐKKD) chặt chẽ, ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý, tự động hóa một phần xử lý hồ sơ tiến tới một số thủ tục hành chính có thể tự động hóa toàn phần để giảm tải khối lượng công việc cho công chức và tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp trong đăng ký thuế lần đầu.

Phân bổ nguồn nhân lực giải quyết hồ sơ linh hoạt, phù hợp với quy trình, quy định của ngành đảm bảo sự phối hợp của các bộ phận thuộc chi cục trong quá trình giải quyết hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế được nhịp nhàng, nhanh chóng, đúng thời hạn quy định.

Huy động các sáng kiến của cán bộ, công chức trong Chi cục và tham khảo các Chi cục Thuế khác để xây dựng ứng dụng xử lý hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh tự động 100% các khâu, cho phép tự động huỷ nghĩa vụ khi doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh hoặc tự động tạo nghĩa vụ khi doanh nghiệp tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn.

Chủ động hơn nữa trong công tác giải quyết hồ sơ đặc biệt là các hồ sơ khôi phục, giải thể. Nghiêm túc thực hiện kiểm tra quyết toán thuế trước khi doanh nghiệp giải thể. Phân công công việc giữa các đội trong Chi cục hợp lý, phù hợp với chức năng sao cho xử lý hồ sơ của doanh nghiệp được kịp thời, đúng hạn.

Ban lãnh đạo Chi cục thường xuyên có đánh giá công tác quản lý đăng ký thuế để điều chỉnh sao cho phù hợp với tình hình bộ máy, nhân sự tại Chi cục nhằm đáp ứng các mục tiêu đề ra.

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Cục Thuế TP Hà Nội là một trong hai đơn vị (cùng với Cục Thuế TP Hồ Chí Minh) có số thu hàng đầu cả nước. Quận Hoàng Mai với vị trí của mình luôn nằm trong danh sách 10 Chi cục Thuế có số thu lớn nhất địa bàn thủ đô Hà Nội. Nguồn thu chủ yếu đến từ tiền sử dụng đất, thuê đất, từ các doanh nghiệp, hộ kinh doanh. Số lượng các doanh nghiệp đăng ký mới ngày càng tăng lên qua từng năm. Cùng với sự đổi mới cơ chế quản lý kinh tế, thực hiện đa dạng hóa các thành phần kinh tế nên doanh nghiệp đã phát triển mạnh và đã đóng góp chung vào sự phát triển kinh tế của thủ đô Hà Nội nói chung và quận Hoàng Mai nói riêng.

Thực tế cho thấy trong thời gian qua, công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp có nhiều chuyển biến tích cực góp phần nâng cao ý thức tuân thủ pháp luật về thuế của doanh nghiệp, giúp tăng nguồn thu cho ngân sách nhà nước (NSNN). Mặc dù công tác quản lý đã được cải thiện nhiều song vẫn còn những hạn chế như: Số lượng doanh nghiệp bị xử phạt vi phạm hành chính (VPHC) trong đăng ký thuế lần đầu còn nhiều; Chưa quản lý sát sao được hết các doanh nghiệp, tỉ lệ số lượng doanh nghiệp bị Chi cục Thuế quận Hoàng Mai ban hành thông báo bỏ kinh doanh cao, có nhiều doanh nghiệp hoạt động không có thực chất, thành lập doanh nghiệp để thực hiện các mục đích khác ngoài hoạt động sản xuất kinh doanh; Công tác thanh tra, kiểm tra trong xử lý hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế, chấm dứt hiệu lực mã số thuế (MST) còn chậm trễ; Nghĩa vụ của các doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn chưa được đầy đủ, chính xác; Công tác phối hợp giữa Chi cục Thuế và các cơ quan khác trong xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST chưa được sát sao, kịp thời.

Từ những vấn đề nêu trên, việc tăng cường quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp là một đòi hỏi cấp thiết, một nhiệm vụ trọng tâm đặt ra đối với Chi cục Thuế quận Hoàng Mai hiện nay. Việc đi sâu nghiên cứu, tìm hiểu và đề xuất các giải pháp quan trọng đối với công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp sẽ góp phần làm tăng cường hiệu quả quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai. Với lý do đây, đề tài: ***“Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội”*** được lựa chọn làm đề tài nghiên cứu đề án thạc sĩ.

2. Mục đích nghiên cứu

- Xác định được khung nghiên cứu về quản lý đăng ký thuế đối với doanh

ngành tại chi cục thuế.

- Phân tích được thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.

- Đề xuất được giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

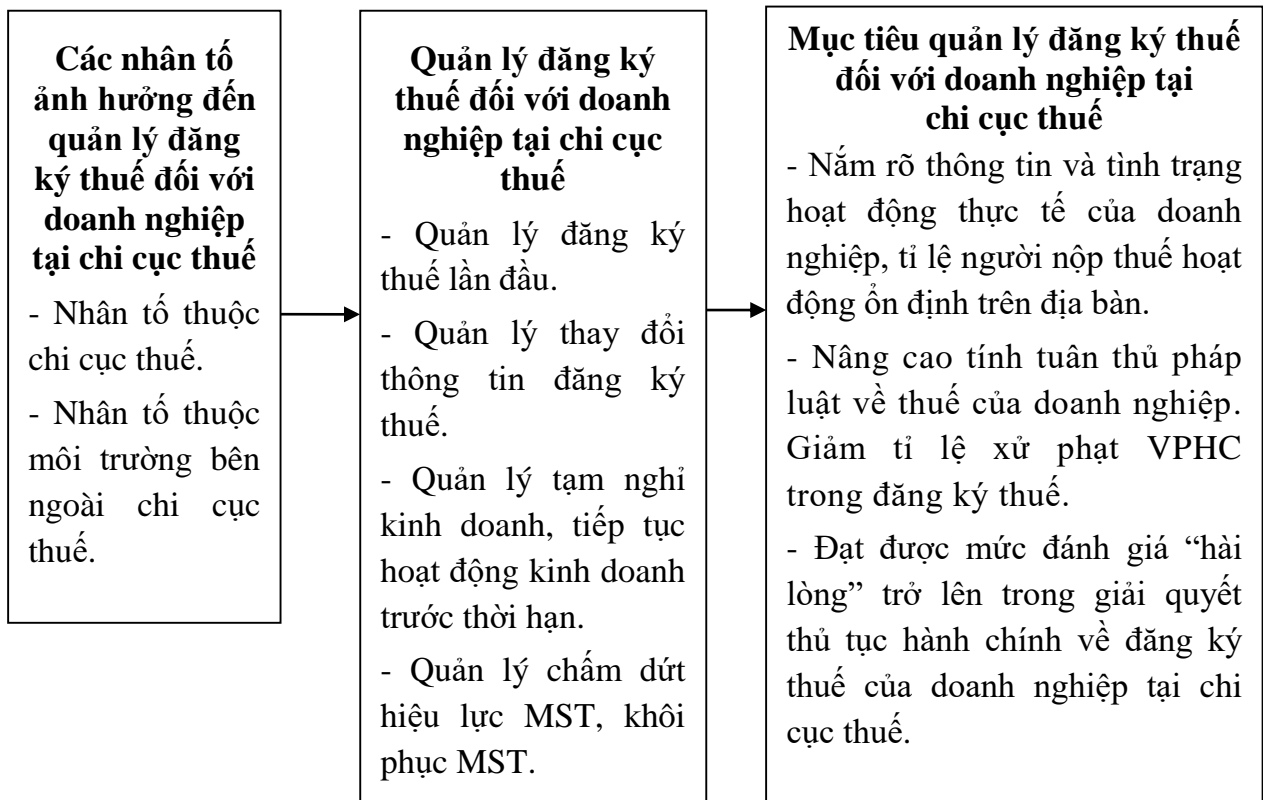
Đối tượng nghiên cứu: Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế.

- Phạm vi nội dung: Nghiên cứu theo nội dung của các quy trình quản lý đăng ký thuế: Đăng ký thuế lần đầu; Thay đổi thông tin đăng ký thuế; Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn; Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST.

- Phạm vi không gian: Nghiên cứu tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội.

- Phạm vi thời gian: Số liệu thứ cấp được thu thập cho giai đoạn năm 2021-2023, đề xuất giải pháp đến 2030.

4. Khung nghiên cứu



5. Quy trình nghiên cứu

Bước 1: Nghiên cứu các tài liệu có liên quan nhằm xác định khung nghiên cứu về quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp: Các giáo trình, các công trình nghiên cứu đi trước như bài báo, đề án, đề tài nghiên cứu khoa học. Phương pháp sử dụng được ở bước này là phương pháp tổng hợp, phân tích.

Bước 2: Thu thập dữ liệu thứ cấp việc thực hiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp: Báo cáo tổng kết hàng năm của Chi cục thuế quận Hoàng Mai, các báo cáo kết quả thực hiện đăng ký thuế đối với doanh nghiệp.

Bước 3: Thu thập dữ liệu sơ cấp thông qua phỏng vấn đối với các doanh nghiệp do Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý.

Mục đích phỏng vấn: Thu thập đánh giá về quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Nội dung phỏng vấn: Các nội dung quản lý, bao gồm: quản lý đăng ký thuế lần đầu, quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế, quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, quản lý khôi phục mã số thuế.

Đối tượng phỏng vấn: Đại diện 15 doanh nghiệp thực hiện đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.

Thời gian phỏng vấn: Tháng 6 năm 2024

Địa điểm: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Bước 4: Phân tích thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp dựa vào phân tích các dữ liệu thứ cấp và sơ cấp thu thập được, đánh giá kết quả đạt được. Đưa ra đánh giá thực hiện mục tiêu quản lý, điểm mạnh và điểm yếu của quản lý. Tác giả sử dụng phương pháp phân tích, đánh giá, so sánh.

Bước 5: Đề xuất các giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục thuế quận Hoàng Mai. Phương pháp được sử dụng là dự báo, phân tích.

6. Kết cấu đề án

Chương 1: Cơ sở lý luận về đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

Chương 2: Thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023.

Chương 3: Định hướng và giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến 2030.

CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ

1.1. Tổng quan về đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

1.1.1. Tổng quan doanh nghiệp được quản lý thuế tại chi cục thuế

Doanh nghiệp là tổ chức kinh tế, hoạt động theo một hình thức pháp lý nhất định, có mục tiêu chính là tạo ra lợi nhuận từ việc tham gia vào hoạt động sản xuất và kinh doanh hàng hóa, dịch vụ. Doanh nghiệp có tên riêng, người đại diện pháp luật, có tài sản, có trụ sở giao dịch, được thành lập hoặc đăng ký thành lập theo quy định của pháp luật (Quốc hội, 2020).

Chi cục thuế thực hiện quản lý thuế và các khoản phải nộp của doanh nghiệp có trụ sở và có hoạt động sản xuất và kinh doanh trên địa bàn hành chính cấp quận, huyện, khu vực của chi cục thuế đó theo phân cấp của cục thuế và tổng cục thuế.

Các doanh nghiệp do chi cục thuế quản lý có đặc điểm là các doanh nghiệp có vốn tư nhân, có quy mô nhỏ và vừa, hầu hết có số lượng nhân sự dưới 50 người.

Phân loại các doanh nghiệp do chi cục thuế quản lý:

- Theo hình thức pháp lý của doanh nghiệp: Công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần, doanh nghiệp tư nhân, công ty hợp danh.

- Theo ngành nghề hoạt động: Các doanh nghiệp do chi cục thuế quản lý có hoạt động trong các ngành nghề: buôn bán, sản xuất, chế tạo, cơ khí... trừ một số doanh nghiệp hoạt động trong một số lĩnh vực đặc thù.

1.1.2. Đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

Đăng ký thuế là hoạt động mà người nộp thuế kê khai với chi cục thuế các thông tin định danh, thông tin cơ bản để phân biệt với người nộp thuế khác.

Doanh nghiệp thực hiện đăng ký thuế là việc doanh nghiệp thực hiện kê khai các thông tin định danh cơ bản như tên doanh nghiệp, địa chỉ trụ sở chính, địa chỉ các cơ sở, chính nhánh, văn phòng đại diện (VPĐD)..., ngành nghề kinh doanh, vốn kinh doanh, vốn điều lệ, người đại diện pháp luật, giấy tờ tùy thân cử người đại diện pháp luật, địa chỉ trường trú..., tình trạng hoạt động với chi cục thuế quản lý trực tiếp nơi mà doanh nghiệp có trụ sở chính.

Đăng ký thuế gồm: Đăng ký thuế lần đầu; Thay đổi thông tin đăng ký thuế;

Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn; Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST.

1.2. Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

1.2.1. Khái niệm và mục tiêu quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

1.2.1.1. Khái niệm

Quản lý thuế là một nội dung của quản lý nhà nước về kinh tế. Quản lý thuế là tổng thể các công việc mà Nhà nước tổ chức, xác lập cơ chế, biện pháp, phân công trách nhiệm cho các bộ phận trong cơ quan thuế để đảm bảo quyền và nghĩa vụ của chủ thể nộp thuế, cơ quan thu thuế và các tổ chức cá nhân có liên quan trong quá trình thu, nộp thuế (Quốc hội, 2019).

Kết hợp khái niệm về quản lý thuế và khái niệm đăng ký thuế trong đề án này tác giả cho rằng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp là việc quản lý việc thực hiện kê khai các thông tin của doanh nghiệp thông qua các quy trình quản lý đăng ký thuế tại chi cục thuế gồm: Đăng ký thuế lần đầu; Thay đổi thông tin đăng ký thuế; Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn; Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST.

1.2.1.2. Mục tiêu quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp

Mục đích của quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp là nâng cao hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý doanh nghiệp. Đảm bảo pháp luật về đăng ký thuế được các doanh nghiệp thực thi nghiêm túc qua đó góp phần hoàn thành dự toán NSNN được giao.

Nhằm đạt được mục đích nêu trên ta có các mục tiêu cụ thể, đó là:

- Nắm được thông tin và tình trạng hoạt động thực tế của doanh nghiệp, tỉ lệ doanh nghiệp hoạt động ổn định trên địa bàn qua đó để đánh giá được nguồn thu cho NSNN và có phương hướng để quản lý doanh nghiệp được hiệu quả hơn. Để đánh giá mục tiêu này ta thực hiện đánh giá qua các tiêu chí sau: Tỉ lệ doanh nghiệp thay đổi chi cục thuế quản lý; Tỉ lệ doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh; Tỉ lệ doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST.

- Nâng cao mức độ hiểu biết, tính tuân thủ pháp luật về thuế của doanh nghiệp. Giảm tỉ lệ xử phạt VPHC trong đăng ký thuế. Để đánh giá mục tiêu này ta thực hiện đánh giá qua tiêu chí số lượng doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong

đăng ký thuế.

- Đạt được mức đánh giá “hài lòng” trở lên trong giải quyết thủ tục hành chính về đăng ký thuế của doanh nghiệp tại chi cục thuế. Để đánh giá mục tiêu này ta thực hiện đánh giá qua tiêu chí tỉ lệ số lượng hồ sơ đăng ký thuế được trả đúng hạn, quá hạn.

1.2.2. Nội dung quản lý quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

1.2.2.1. Quản lý đăng ký thuế lần đầu

Mục tiêu của quản lý đăng ký thuế lần đầu đưa các doanh nghiệp mới được thành lập vào quản lý kịp thời. Đăng ký thuế lần đầu là bước đầu tiên mà doanh nghiệp phải thực hiện trước khi gia nhập thị trường đi vào hoạt động. Do đó ngay sau khi doanh nghiệp được cấp MST tại chi cục thuế và chi cục thuế nhận được thông tin mới thành lập của doanh nghiệp từ cơ quan ĐKKD chuyên sang thì cần thực hiện đưa vào quản lý ngay.

Nội dung quản lý đăng ký thuế lần đầu tại chi cục thuế như sau:

- Với trường hợp cơ quan thuế nhận hồ sơ trực tiếp do doanh nghiệp nộp:

+ Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ hợp lệ bao gồm tờ khai đăng ký thuế và các hồ sơ có liên quan, bộ phận một cửa tại cơ quan thực tiếp nhận hồ sơ. Sau khi nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp, bộ phận một cửa thực hiện phân loại hồ sơ, chuyển đến bộ phận cấp mã để thực hiện xử lý cấp MST cho doanh nghiệp.

+ Bộ phận cấp mã sau khi tiếp nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa thực hiện xử lý cấp MST cho doanh nghiệp, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt, ban hành thông báo cấp MST, giấy chứng nhận đăng ký thuế cho doanh nghiệp. Sau khi lãnh đạo phê duyệt thông báo MST, giấy chứng nhận đăng ký thuế bộ phận cấp mã chuyển kết quả trả cho doanh nghiệp tại bộ phận một cửa.

+ Đối với trường hợp doanh nghiệp có đề nghị cấp lại do bị mất, rách, nát, cháy... giấy chứng nhận đăng ký thuế hoặc thông báo MST thì bộ phận cấp mã thực hiện cấp lại giấy chứng nhận đăng ký thuế, thông báo MST cho doanh nghiệp.

- Với trường hợp chi cục thuế nhận thông tin về doanh nghiệp mới thành lập do cơ quan ĐKKD chuyển sang:

+ Hàng tháng bộ phận tổng hợp của chi cục thuế thực hiện tra cứu, kết xuất dữ liệu từ hệ thống liên ngành danh sách các doanh nghiệp mới được thành lập.

+ Sau khi có danh sách doanh nghiệp mới, bộ phận tổng hợp thực hiện phân

công quản lý cho cán bộ phụ trách trực tiếp địa bàn.

+ Sau khi nhận được phân công từ bộ phận tổng hợp, cán bộ phụ trách địa bàn rà soát các doanh nghiệp mới thành lập, đưa vào quản lý, trường hợp nào có sai sót về địa điểm, địa bàn phân công chuyển bộ phận tổng hợp để phân công lại.

Yêu cầu trong công tác quản lý đăng ký thuế lần đầu: Trả kết quả đúng hạn, kịp thời cho doanh nghiệp thông báo MST hoặc giấy chứng nhận đăng ký thuế. Các doanh nghiệp được tuyên truyền hỗ trợ về thuế tránh bị xử phạt VPHC trong thực hiện đăng ký thuế lần đầu.

Kết quả đánh giá công tác quản lý đăng ký thuế lần đầu được dựa trên các tiêu chí: Tỷ lệ hồ sơ đăng ký thuế lần đầu của doanh nghiệp được cơ quan thuế trả đúng hạn và tỉ lệ doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế lần đầu.

1.2.3.2. Quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế

Mục tiêu của quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế là kịp thời cập nhật các thông tin thay đổi của doanh nghiệp từ đó điều chỉnh nghĩa vụ của doanh nghiệp cho phù hợp. Kịp thời kiểm tra quyết toán, truy thu số tiền thuế còn phải nộp vào NSNN trước khi thay đổi cơ quan thuế quản lý của doanh nghiệp đồng thời đánh giá rủi ro để có biện pháp theo dõi quản lý cho phù hợp.

Nội dung quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế gồm thay đổi chi cục thuế quản lý và không thay đổi chi cục thuế quản lý.

a. Trường hợp không thay đổi chi cục thuế quản lý khi thay đổi thông tin đăng ký thuế.

- Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ hợp lệ bao gồm tờ khai thay đổi thông tin đăng ký thuế và các hồ sơ có liên quan, bộ phận một cửa tại chi cục thuế thực hiện tiếp nhận hồ sơ. Sau khi nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp, bộ phận một cửa thực hiện phân loại hồ sơ, chuyển đến bộ phận tổng hợp để thực hiện xử lý thay đổi thông tin đăng ký thuế cho doanh nghiệp.

- Sau khi nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa, bộ phận tổng hợp thực hiện thay đổi các thông tin mà doanh nghiệp đề nghị thay đổi vào hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

b. Trường hợp thay đổi thông tin làm thay đổi chi cục thuế quản lý trực tiếp.

Thứ nhất, tại chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đi:

- Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ hợp lệ bao gồm tờ khai thay đổi thông tin đăng ký thuế và các hồ sơ có liên quan, bộ phận một cửa tại chi cục thuế tiếp nhận

hồ sơ. Sau khi nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp, bộ phận một cửa phân loại hồ sơ, chuyển đến bộ phận tổng hợp để thực hiện xử lý thay đổi thông tin đăng ký thuế cho doanh nghiệp.

- Sau khi tiếp nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa, bộ phận tổng hợp thực hiện lập các phiếu đề nghị phối hợp đến các bộ phận: Ấn chỉ, kê khai, kiểm tra, quản lý nợ thuế để rà soát các nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện trước khi thay đổi cơ quan thuế quản lý. Các bộ phận thực hiện rà soát các nghĩa vụ như tờ khai, nợ thuế, tình hình sử dụng hóa đơn ấn chỉ ... chuyển bộ lại bộ phận tổng hợp.

- Sau khi nhận được phiếu phối hợp do các bộ phận chuyển lại, bộ phận tổng hợp thực hiện lập thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm trình lãnh đạo chi cục phê duyệt.

- Nếu doanh nghiệp đang có hoạt động kinh doanh khác trên địa bàn cấp tỉnh khác với địa bàn nơi có trụ sở chính và có phát sinh nghĩa vụ thuế tại với chi cục thuế trên địa bàn cấp tỉnh đó mà thực hiện chuyển địa điểm hoạt động kinh doanh của trụ sở chính thì doanh nghiệp không phải thực hiện chuyển nghĩa vụ thuế sang địa điểm hoạt động mới của trụ sở chính.

- Sau khi lãnh đạo chi cục phê duyệt thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm, bộ phận tổng hợp trả kết quả cho doanh nghiệp tại bộ phận một cửa.

Thứ hai, tại địa bàn chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến:

Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ bao gồm thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm của chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đi ban hành, bộ phận xử lý của chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến thực hiện ban hành thông báo MST hoặc giấy chứng nhận đăng ký thuế đã cập nhật thông tin thay đổi vào hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

Trong quá trình xử lý hồ sơ thay đổi chi cục thuế quản lý nếu có phát sinh tình huống doanh nghiệp đã hoàn thành mọi nghĩa vụ để chuyển địa điểm và được chi cục thuế nơi chuyển đi ban hành thông báo doanh nghiệp chuyển địa điểm nhưng không đến nộp hồ sơ thay đổi địa chỉ trụ sở tại cơ quan ĐKKD hoặc tại chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến thì thực hiện xử lý như sau:

- Nếu doanh nghiệp không có nhu cầu thay đổi địa điểm nữa thì phải gửi chi cục thuế nơi chuyển đi văn bản xin hủy chuyển địa điểm. sau khi nhận được văn bản xin hủy chuyển địa điểm của doanh nghiệp chi cục thuế nơi chuyển đi ban hành thông báo về việc xác nhận doanh nghiệp hủy chuyển địa điểm.

- Nếu doanh nghiệp không nộp hồ sơ chuyển địa điểm cho cơ quan ĐKKD hoặc chi cục thuế nơi chuyển đến và doanh nghiệp không có văn bản đề nghị hủy chuyển địa điểm gửi chi cục thuế nơi chuyển đi thì chi cục thuế nơi chuyển đến thực hiện ban hành thông báo giải trình, bổ sung thông tin, tài liệu gửi cho doanh nghiệp.

- Nếu doanh nghiệp vẫn không nộp văn bản hủy chuyển địa điểm sau thời hạn quy định kể từ ngày chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến ban hành thông báo giải trình bổ sung thông tin tài liệu thì bộ phận kiểm tra của chi cục thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt thông báo về việc doanh nghiệp không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp sang trạng thái “Người nộp thuế không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế và công khai thông tin trên cổng thông tin điện tử của Tổng cục Thuế cùng ngày.

Yêu cầu trong công tác quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế: Thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm phải được ban hành đúng thời hạn quy định, các thông tin trên thông báo phải đầy đủ, chính xác, các trường hợp phải kiểm tra tại trụ sở của người nộp thuế phải được rà soát kỹ lưỡng, đúng quy định, đảm bảo không bỏ sót nghĩa vụ của doanh nghiệp.

Kết quả đánh giá công tác quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế được dựa trên các tiêu chí: Tỷ lệ hồ sơ quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế của doanh nghiệp được cơ quan thuế trả đúng hạn; Tỷ lệ doanh nghiệp thay đổi thông tin đăng ký thuế làm thay đổi cơ quan thuế quản lý trên tổng số doanh nghiệp trên địa bàn; Tỷ lệ thực hiện kiểm tra quyết toán thuế trước khi thay đổi chi cục thuế quản lý.

1.2.3.3. Quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn

Mục tiêu của quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn là cập nhật kịp thời các thông tin thay đổi của doanh nghiệp từ đó điều chỉnh nghĩa vụ của doanh nghiệp cho phù hợp. Thông qua số lượng doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn có thể đánh giá được khả năng đóng góp vào NSNN của doanh nghiệp từ đó chi cục có thể cân đối nguồn thu cho phù hợp để đảm bảo hoàn thành dự toán được giao.

Nội dung quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn tại chi cục thuế như sau:

- Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ hợp lệ bao gồm tờ khai xin tạm nghỉ

kinh doanh hoặc văn bản đề nghị tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn bộ phận một cửa tại chi cục thuế thực hiện tiếp nhận hồ sơ. Sau khi kiểm tra đầy đủ hồ sơ hợp lệ, bộ phận một cửa chuyển hồ sơ của doanh nghiệp đến bộ phận tổng hợp để xử lý theo quy định.

- Sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa, bộ phận tổng hợp thực hiện lập thông báo, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt chấp thuận hoặc không chấp thuận cho doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động kinh doanh hoặc thông báo về việc doanh nghiệp tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn.

- Bộ phận tổng hợp thực hiện cập nhật thông tin tạm nghỉ kinh doanh hoặc tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn của doanh nghiệp lên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

- Doanh nghiệp phải thông báo với chi cục thuế quản lý trực tiếp trước ngày doanh nghiệp bắt đầu tạm nghỉ kinh doanh. Doanh nghiệp chỉ được đăng ký tạm ngừng nghỉ hoạt động không quá 1 năm với 1 lần đăng ký. Tổng thời gian tạm ngừng nghỉ hoạt động, kinh doanh không được quá 2 năm đối với 2 lần đăng ký liên tiếp.

- Nếu doanh nghiệp trở lại hoạt động, kinh doanh đúng thời hạn đã đăng ký thì không phải thông báo lại với chi cục thuế. Trường hợp doanh nghiệp muốn quay lại hoạt động, kinh doanh trước thời hạn đã xin tạm ngừng nghỉ thì phải thông báo trước ngày làm việc ngày doanh nghiệp muốn tiếp tục hoạt động trở lại với chi cục thuế nơi doanh nghiệp đăng ký tạm ngừng nghỉ hoạt động. Doanh nghiệp phải thực hiện đầy đủ các quy định về thuế như: nộp đầy đủ hồ sơ khai thuế, nộp báo cáo tình hình sử dụng hóa đơn trước ngày quay trở lại hoạt động.

Yêu cầu trong công tác quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn: Thông báo người nộp thuế tạm nghỉ kinh doanh hoặc tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn phải được ban hành đúng thời hạn quy định, kịp thời đặc biệt các trường hợp tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn phải được rà soát đầy đủ nghĩa vụ.

Kết quả đánh giá công tác quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn được dựa trên các tiêu chí: Tỷ lệ ban hành thông báo người nộp thuế tạm ngừng nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn đúng theo thời hạn quy định; Tỷ lệ số lượng doanh nghiệp xin tạm ngừng nghỉ kinh doanh trên tổng số doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn; Không phát sinh trường hợp doanh nghiệp xin tạm nghỉ sau khi bị chi cục thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh.

1.2.3.4. Chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế

a. Quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế

Mục tiêu của quản lý chấm dứt hiệu lực MST là giải quyết kịp thời thủ tục hành chính của doanh nghiệp đồng thời thông qua số lượng doanh nghiệp xin chấm dứt hiệu lực MST hằng năm, chi cục thuế có thể làm căn cứ để đánh giá sức khỏe của doanh nghiệp từ đó làm căn cứ đề ra kế hoạch cho mục tiêu thu ngân sách năm tiếp theo.

Nội dung quản lý chấm dứt hiệu lực MST như sau:

- Xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST của doanh nghiệp nộp tại chi cục thuế và cơ quan ĐKKD.

+ Sau khi doanh nghiệp nộp đầy đủ hồ sơ, bộ phận một cửa thực hiện phân loại hồ sơ chuyển đến bộ phận tổng hợp thực hiện xử lý chấm dứt hiệu lực MST cho doanh nghiệp.

+ Bộ phận tổng hợp thực hiện lập, trình lãnh đạo phê duyệt và ban hành thông báo người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể.

+ Nếu doanh nghiệp này có các địa điểm kinh doanh, VPĐD... (gọi chung là đơn vị phụ thuộc) thì bộ phận tổng hợp thực hiện gửi cho các đơn vị phụ thuộc thông báo về việc giải thể theo đơn vị chủ quản.

+ Bộ phận tổng hợp thực hiện lập các phiếu đề nghị phối hợp đến các bộ phận: Ấn chỉ, kê khai, kiểm tra, quản lý nợ để rà soát các nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện trước khi chấm dứt hiệu lực MST. Trong trường hợp doanh nghiệp có đăng ký hoạt động xuất nhập khẩu, bộ phận tổng hợp ban hành văn bản đề nghị cơ quan hải quan xác nhận việc doanh nghiệp đã hoàn thành nghĩa vụ nộp thuế và các khoản thu khác thuộc NSNN liên quan đến hoạt động xuất, nhập khẩu.

+ Bộ phận tổng hợp thực hiện đôn đốc doanh nghiệp hoàn tất các nghĩa vụ còn thiếu hoặc hoàn thiện các thủ tục bù trừ, hoàn trả, hoàn kiêm bù trừ theo quy định để hoàn thiện thủ tục giải thể cho doanh nghiệp.

+ Bộ phận tổng hợp thực hiện lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt, ban hành thông báo về việc doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST sau khi doanh nghiệp đã hoàn thành các nghĩa vụ thuế phải nộp.

- Xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST của cơ quan nhà nước có thẩm quyền gửi đến chi cục thuế quản lý trực tiếp:

+ Bộ phận một cửa sau khi tiếp nhận quyết định phá sản từ tòa án hoặc quyết định, thông báo thu hồi giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp, giấy chứng nhận đăng

ký hoạt động của chi nhánh, VPĐD, địa điểm kinh doanh hoặc giấy phép thành lập và hoạt động thì phân loại chuyển bộ phận tổng hợp để thực hiện xử lý.

+ Bộ phận tổng hợp cập nhật thông tin và trạng thái MST của doanh nghiệp, MST nộp thay (nếu có) về trạng thái “Người nộp thuế ngừng hoạt động nhưng chưa hoàn thành thủ tục giải thể” sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa.

+ Bộ phận tổng hợp thực hiện lập thông báo yêu cầu doanh nghiệp nộp hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST, trình ban lãnh đạo phê duyệt, ban hành đồng thời gửi cho doanh nghiệp, chi nhánh, VPĐD của doanh nghiệp hoặc hợp tác xã để thực hiện các thủ tục giải thể với chi cục thuế.

+ Sau khi nhận được hồ sơ giải thể của doanh nghiệp, bộ phận tổng hợp đơn đốc các nghĩa vụ của doanh nghiệp còn thiếu để hoàn thiện thủ tục giải thể.

- Xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST đối với người nộp thuế trong trường hợp cơ quan thuế ban hành thông báo không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký:

+ Nếu doanh nghiệp đang bị chi cục thuế ban hành thông báo không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký thì doanh nghiệp phải nộp văn bản đề nghị khôi phục MST trước khi chấm dứt hiệu lực MST.

+ Nếu kết quả xác minh của bộ phận kiểm tra là doanh nghiệp không có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký thì bộ phận tổng hợp lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt và ban hành thông báo về việc người nộp thuế không được khôi phục MST.

+ Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký và doanh nghiệp đã hoàn thành các thủ tục với cơ quan thuế, bộ phận tổng hợp thực hiện lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt, ban hành thông báo khôi phục MST đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp về trạng thái “đang hoạt động” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

+ Doanh nghiệp nộp văn bản đề nghị chấm dứt hiệu lực MST sau khi nhận thông báo khôi phục MST tại cơ quan thuế hoặc tại cơ quan ĐKKD để hoàn tất thủ tục chấm dứt hiệu lực MST.

+ Sau khi nhận được hồ sơ giải thể của doanh nghiệp, bộ phận tổng hợp đơn đốc doanh nghiệp hoàn thiện thủ tục để giải thể.

Yêu cầu trong công tác quản lý quản lý chấm dứt hiệu lực MST: Xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST của doanh nghiệp phải kịp thời, đúng thời hạn quy định. Đảm bảo các nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện với cơ quan thuế phải hoàn thành trước khi doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST.

Kết quả đánh giá công tác quản lý chấm dứt hiệu lực MST được dựa trên các tiêu chí: Tỷ lệ hoàn thành hồ sơ chấm dứt hiệu lực mã số thuế; Số lượng doanh nghiệp có đề nghị chấm dứt hiệu lực MST được quyết toán thuế.

b. Khôi phục mã số thuế

Mục tiêu của quản lý khôi phục MST là thông qua số lượng doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST, cơ quan thuế có thể xác định được các doanh nghiệp có mức độ rủi ro cao, hoạt động không ổn định để có biện pháp quản lý cho phù hợp. Đồng thời có thể đánh giá được khả năng đóng góp vào NSNN của doanh nghiệp qua đó làm căn cứ để đưa ra mục tiêu thu ngân sách cho năm tiếp theo.

Nội dung quản lý khôi phục MST như sau:

- Bộ phận một cửa thực hiện kiểm tra tính hợp lệ của hồ sơ đề nghị khôi phục MST của doanh nghiệp. Sau khi tiếp nhận hồ sơ của doanh nghiệp, bộ phận một cửa thực hiện phân loại chuyển bộ phận tổng hợp.

- Bộ phận tổng hợp sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa thực hiện lập các phiếu đề nghị phối hợp đến các bộ phận kê khai, ấn chỉ, kiểm tra, quản lý nợ thuế thực hiện xác định nghĩa vụ của doanh nghiệp.

- Sau khi nhận được phiếu đề nghị phối hợp của bộ phận tổng hợp, các bộ phận xác định các nghĩa mà doanh nghiệp còn thiếu, thực hiện xử phạt VPHC (nếu có); bộ phận ấn chỉ kiểm tra tình hình sử dụng hoá đơn ấn chỉ của doanh nghiệp; bộ phận kiểm tra phối hợp UBND phường xác minh tình trạng hoạt động tại nơi doanh nghiệp có địa chỉ đề nghị khôi phục MST.

- Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký thì bộ phận kiểm tra phối hợp với chính quyền địa phương lập biên bản xác minh tình trạng hoạt động của doanh nghiệp là không có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký. Căn cứ vào biên bản xác minh, bộ phận tổng hợp lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt, ban hành thông báo về việc người nộp thuế không được khôi phục MST.

- Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký và doanh nghiệp đã hoàn thành các thủ tục với cơ quan thuế, bộ phận tổng hợp thực hiện lập thông báo khôi phục MST, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp về trạng thái “đang hoạt động” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

Yêu cầu trong công tác quản lý khôi phục MST: Xử lý hồ sơ khôi phục MST của doanh nghiệp phải kịp thời, đúng thời hạn quy định. Đảm bảo các nghĩa vụ mà

doanh nghiệp phải thực hiện với cơ quan thuế phải hoàn thành trước khi doanh nghiệp được khôi phục MST.

Kết quả đánh giá công tác quản lý khôi phục MST được dựa trên các tiêu chí: Tỷ lệ doanh nghiệp bị cơ quan thuế thông báo bỏ kinh doanh trên tổng số doanh nghiệp trên địa bàn; Tỷ lệ số lượng doanh nghiệp được khôi phục MST trên tổng số doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST; Tỷ lệ số lượng hồ sơ giải quyết đúng hạn.

1.3. Nhân tố ảnh hưởng đến quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế.

1.3.1. Nhân tố thuộc chi cục thuế.

- Định hướng quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế

Định hướng quản lý thuế đối với doanh nghiệp của ngành thuế nói chung và tại chi cục thuế nói riêng là tiến tới chuyên nghiệp, hiện đại, tự động hóa ở nhiều khâu quản lý đặc biệt là khâu quản lý đăng ký thuế do đó yêu cầu cán bộ công chức trong ngành phải luôn cập nhật kiến thức, kỹ năng mới để vận hành các ứng dụng mới cũng như để đáp ứng yêu cầu trong công tác quản lý.

- Bộ máy quản lý tại chi cục thuế

+ Cơ cấu bộ máy quản lý đăng ký thuế bao gồm các bộ phận: Cấp MST, kê khai, kiểm tra, tổng hợp, tuyên truyền hỗ trợ, quản lý nợ. Việc phân công nhiệm vụ các bộ phận trong quản lý đăng ký thuế hợp lý, phù hợp với chức năng của từng bộ phận sẽ giúp công tác quản lý được hiệu quả. Việc phối hợp giữa các bộ phận trong công tác quản lý đăng ký thuế nhịp nhàng, đúng người, đúng việc sẽ giúp cho quá trình xử lý hồ sơ đăng ký thuế kịp thời đúng hạn để trả kết quả cho doanh nghiệp.

+ Nhân sự quản lý đăng ký thuế tại chi cục thuế: Đội ngũ cán bộ, công chức thuế là những người đóng vai trò quan trọng trong việc thực hiện quản lý thuế nói chung và quản lý đăng ký thuế nói riêng. Họ cần là những người có đủ kiến thức, trình độ chuyên môn về thuế, kỹ năng giao tiếp, ứng xử với người nộp thuế, phẩm chất đạo đức trung thực, cầu tiến mới có thể thực hiện tốt nhiệm vụ được giao. Song song bên cạnh đó sự quan tâm của ban lãnh đạo chi cục đến đời sống tinh thần, điều kiện làm việc, mối quan hệ giữa lãnh đạo với nhân viên, giữa nhân viên với nhau...trong chi cục sẽ giúp tạo điều kiện làm việc tốt, phát huy khả năng của tập thể cán bộ công chức, thúc đẩy cán bộ công chức cống hiến hết mình cho công tác quản lý thuế.

- Hệ thống thông tin về doanh nghiệp

Hiện nay hệ thống thông tin của doanh nghiệp như địa chỉ, tên người đại diện pháp luật, trạng thái MST, tình trạng nợ thuế ... được cập nhật thường xuyên, liên tục tại hệ thống của cơ quan thuế và cơ quan ĐKKD. Hệ thống thông tin được cập nhật thường xuyên, kịp thời giúp cho cơ quan thuế giảm thiểu được nhiều thời gian, kiểm soát được số liệu về doanh thu, tình hình hoạt động và chấp hành nghĩa vụ thuế của doanh nghiệp, tránh trường hợp gian lận thuế từ đó đưa ra các biện pháp quản lý cho phù hợp cũng như việc đánh giá các doanh nghiệp rủi ro trong công tác quản lý thuế. Việc này cũng làm nâng cao trách nhiệm của cán bộ thuế hơn trong công tác quản lý thuế khi phải thường xuyên rà soát địa bàn, kịp thời có phương án xử lý các đối tượng doanh nghiệp rủi ro cao về thuế.

1.3.2. Nhân tố thuộc môi trường bên ngoài chi cục thuế

- Yếu tố về doanh nghiệp do chi cục thuế quản lý

Các doanh nghiệp do chi cục thuế quản lý chủ yếu là doanh nghiệp nhỏ và vừa, khả năng hiểu biết của doanh nghiệp về các văn bản pháp luật thuế, trình độ chuyên môn, trình độ văn hóa, đạo đức, ý thức đôi khi còn hạn chế ảnh hưởng lớn đến ý thức chấp hành nghĩa vụ thuế đối với nhà nước. Nếu người đại diện pháp luật, hay nhân viên của doanh nghiệp có trình độ, hiểu biết về pháp luật thuế sẽ giúp cơ quan thuế dễ dàng hơn trong việc tuyên truyền chính sách pháp luật thuế, tạo điều kiện thuận lợi cho công tác quản lý thuế.

- Yếu tố về hệ thống chính sách, pháp luật về đăng ký thuế

Hệ thống chính sách, pháp luật hoàn thiện, dễ dàng truyền tải, dễ hiểu, dễ thực hiện, phù hợp với quy mô của doanh nghiệp sẽ giúp các doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa tuân thủ nghiêm chỉnh và chấp hành nghĩa vụ thuế.

Khi mà hệ thống chính sách, pháp luật thuế bị thay đổi quá nhiều cùng với công tác tuyên truyền hỗ trợ chậm trễ sẽ gây khó khăn cho cả doanh nghiệp và cán bộ thuế trong việc tuân thủ, chấp hành pháp luật thuế và quản lý thuế. doanh nghiệp sẽ vô tình thực hiện không đúng quy định và bị xử phạt. Cán bộ thuế cũng chưa kịp thời cập nhật để hướng dẫn, hỗ trợ cho doanh nghiệp, hay chưa có những phương pháp quản lý doanh nghiệp phù hợp theo quy định mới. Ngoài ra, hệ thống chính sách, pháp luật chặt chẽ sẽ tạo một môi trường chính trị ổn định, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp tham gia vào môi trường kinh doanh.

- Yếu tố về các cơ quan phối hợp

Trong quá trình xử lý hồ sơ đăng ký thuế cho doanh nghiệp hiện nay có rất

nhiều trường hợp cần sự phối hợp liên ngành giữa cơ quan thuế và các cơ quan quản lý nhà nước tuy nhiên lại chưa có quy trình cụ thể phối hợp giữa giữa các cơ quan do đó cần nhiều thời gian để xử lý dẫn đến tình trạng muộn, tồn đọng, quá hạn xử lý hồ sơ.

- Yếu tố về kinh tế, xã hội, quốc tế

Yếu tố kinh tế, xã hội, quốc tế được coi là yếu tố tác động lớn đến công tác quản lý thuế. Trong bối cảnh kinh tế trong nước và quốc tế còn nhiều khó khăn và biến động như hiện nay, yếu tố kinh tế vĩ mô gây áp lực không nhỏ đến các doanh nghiệp, dẫn đến gặp nhiều khó khăn trong việc chấp hành nghĩa vụ thuế. Ngoài ra các yếu tố xã hội như văn hóa tuân thủ thuế, chuẩn mực xã hội, dư luận xã hội, trình độ dân trí cũng ảnh hưởng đến việc thực hiện quản lý thuế.

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ QUẬN HOÀNG MAI GIAI ĐOẠN 2021-2023

2.1. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai và đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023

2.1.1. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Chi cục Thuế quận Hoàng Mai được thành lập tháng 11 năm 2003 cùng thời điểm thành lập quận Hoàng Mai. Trải qua hơn 20 năm phát triển từ ngày đầu thành lập với hơn 70 cán bộ công chức, người lao động thì cho đến nay số lượng cán bộ công chức người lao động của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai là 180 người.

a. Cơ cấu bộ máy của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Bộ máy tổ chức của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai bao gồm: 01 Chi cục trưởng, 03 phó Chi cục trưởng và 12 đội thuế.

Chi cục trưởng là người đứng đầu điều hành và quản lý tất cả mọi lĩnh vực mà chi cục được giao, là người xây dựng kế hoạch và chiến lược phát triển cho toàn chi cục. Phó Chi cục trưởng được Chi cục trưởng phân công chịu trách nhiệm quản lý từng mảng tương ứng đến các đội chức năng, cùng tham mưu cho chi cục trưởng những vấn đề của chi cục. Cơ cấu tổ chức của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai như sau:

- Ban lãnh đạo chi cục (Chi cục trưởng và các phó Chi cục trưởng);
- 3 Đội Kiểm tra thuế;
- 3 Đội thuế Liên phường;
- Đội tuyên truyền hỗ trợ người nộp thuế (Đội TT-HTNNT);
- Đội Kế khai - Kế toán thuế - Tin học - Tổng hợp - Nghiệp vụ - Dự toán - Pháp chế (Đội KTNDP);
- Đội quản lý nợ và cưỡng chế nợ thuế (Đội QLN);
- Đội Kiểm tra nội bộ (Đội KTNB);
- Đội Hành chính- Nhân sự-Tài vụ-Quản trị-Ấn chỉ (Đội HNTQA);
- Đội Trước Bạ và Thu khác (Đội TBTK).

Chi cục Thuế quận Hoàng Mai có chức năng tổ chức thực hiện công tác thu,

quản lý thuế, phí, lệ phí, các khoản thu khác của NSNN thuộc phạm vi nhiệm vụ của cơ quan thuế quản lý thu trên địa bàn 14 phường: Định Công, Giáp Bát, Thịnh Liệt, Yên Sở, Thanh Trì, Trần Phú, Lĩnh Nam, Mai Động, Hoàng Văn Thụ, Vĩnh Hưng, Đại Kim, Hoàng Liệt, Trương Mai, Tân Mai; Kiểm tra việc chấp hành pháp luật thuế của hộ kinh doanh và doanh nghiệp hoặc tổ chức theo quy định của pháp luật.

b. Kết quả thu ngân sách nhà nước tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Với vị trí địa lý thuận lợi, đi cùng với sự phát triển về kinh tế - xã hội trên địa bàn quận thì số thu đóng góp vào NSNN của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cũng tăng dần theo từng năm. Mặc dù đặc thù từng năm có những khó khăn nhất định do cả những nguyên nhân chủ quan và khách quan tuy nhiên về cơ bản Chi cục Thuế quận Hoàng Mai luôn hoàn thành dự toán thu NSNN được giao. Kết quả thực hiện thu ngân sách trên địa bàn quận trong giai đoạn 2021-2023 như sau:

Bảng 2.1: Kết quả thu ngân sách tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Tỷ đồng

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021			Năm 2022			Năm 2023		
		Dự toán pháp lệnh	Số thu	Tỉ lệ hoàn thành (%)	Dự toán pháp lệnh	Số thu	Tỉ lệ hoàn thành (%)	Dự toán pháp lệnh	Số thu	Tỉ lệ hoàn thành (%)
1	Chi cục thuế thu	5.305,2	5.362,2	101,1	4.157,6	3.251,0	78,2	3.983,5	4.078,5	102,4
2	Thu nội địa không kể dầu thô	5.305,2	5.362,2	101,1%	4.157,6	3.251,0	78,2	3.983,5	4.078,5	102,4
3	Thu nội địa không kể dầu thô, tiền sử dụng đất	3.157,2	3.259,1	103,2	2.610,6	3.098,4	118,7	3.123,5	3.123,6	100

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Thông qua bảng số liệu 2.1 ta thấy dự toán pháp lệnh giao cho Chi cục Thuế quận Hoàng Mai thu giảm dần trong giai đoạn 2021-2023. Nguyên nhân là do trong giai đoạn này các dự án có sử dụng đất trên địa bàn quận không được cấp phép mới, các dự án cũ đã hoàn thành do đó ảnh hưởng đến nguồn thu từ đất. Về thu nội địa không kể dầu thô, tiền sử dụng đất Chi cục Thuế quận Hoàng Mai luôn hoàn thành tốt dự toán được giao, đặc biệt năm 2022 số thu đạt 118,7% so với dự toán.

2.1.2. Đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Theo dữ liệu trên hệ thống đăng ký thuế đến hết năm 2023 Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý 18.356 doanh nghiệp. Trong đó có 3.556 doanh nghiệp thực hiện đăng ký thuế trực tiếp với cơ quan thuế, 14.800 doanh nghiệp thực hiện đăng ký thuế qua hệ thống liên thông với cơ quan ĐKKD. Với đặc thù các doanh nghiệp trên địa bàn quận Hoàng Mai chủ yếu là các doanh nghiệp siêu nhỏ, doanh nghiệp nhỏ và vừa, việc chấp hành pháp luật về thuế của các doanh nghiệp còn chưa nghiêm túc vì vậy Chi cục Thuế quận Hoàng Mai xác định công tác tuyên truyền, hỗ trợ người nộp thuế giữ vai trò quan trọng trong quản lý đăng ký thuế, giúp cho người nộp thuế nắm bắt và hiểu đúng pháp luật trong lĩnh vực thuế, chấp hành tốt hơn nghĩa vụ nộp thuế. Chi cục đã triển khai công tác này có trọng tâm với nhiều hình thức đa dạng, phù hợp với từng đối tượng quản lý trên địa bàn đặc biệt là trong diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19.

Chi cục đã phối hợp với UBND các phường, các ban ngành liên quan thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách đến toàn thể doanh nghiệp trên địa bàn, hướng dẫn và tạo điều kiện thuận lợi cho người nộp thuế thực hiện đúng các quy định của chính sách, pháp luật thuế; kịp thời hỗ trợ, giải đáp các vướng mắc nhằm tháo gỡ khó khăn, tạo điều kiện cho doanh nghiệp phát triển sản xuất kinh doanh.

Công tác hỗ trợ doanh nghiệp được Chi cục thực hiện bằng nhiều hình thức như hỗ trợ qua điện thoại, trả lời bằng văn bản, hỗ trợ trực tiếp tại cơ quan thuế; hỗ trợ thông qua tổ chức các hội nghị phổ biến chính sách pháp luật thuế mới, hội nghị đối thoại với người nộp thuế. Chuyên dân từ phương thức hỗ trợ trực tiếp tại cơ quan thuế sang phương thức hỗ trợ trực tuyến nhằm tháo gỡ khó khăn, vướng mắc của người nộp thuế trong thực thi các chính sách thuế mới. Thực hiện tốt công tác tiếp nhận hồ sơ, hướng dẫn, giải đáp thắc mắc của người nộp thuế tại Bộ phận tiếp nhận và trả kết quả; Ngoài ra, chi cục phát video nội dung tuyên truyền tại sảnh chi cục hàng ngày để người dân, doanh nghiệp đến làm việc nắm bắt được thông tin.

Mặt khác, trong công tác chuyển đổi số toàn ngành, Chi cục đẩy mạnh công tác

tuyên truyền, hướng dẫn các doanh nghiệp thực hiện thủ tục hành chính hồ sơ về đăng ký thuế qua các website của ngành.

Số liệu về đăng ký thuế của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023 được thể hiện trong bảng 2.2.

Bảng 2.2: Tổng hợp số lượng hồ sơ đăng ký thuế đối với doanh nghiệp giai đoạn 2021-2023.

Đơn vị tính: Hồ sơ

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021		Năm 2022		Năm 2023	
		Trực tiếp	Trực tuyến	Trực tiếp	Trực tuyến	Trực tiếp	Trực tuyến
1	Đăng ký thuế lần đầu	144	1.841	129	2.371	124	2.451
2	Thay đổi thông tin đăng ký thuế	773	36	1.040	45	706	51
3	Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn	248	2.450	165	1.457	187	1.689
4	Chấm dứt hiệu lực MST	97	189	98	225	101	307
5	Khôi phục MST	64	157	130	377	342	655
	Tổng cộng	1.026	2.659	1.362	3.575	1.260	4.253

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Qua bảng số liệu 2.2 ta thấy số lượng hồ sơ đăng ký thuế tăng dần qua từng năm. Số lượng hồ sơ đăng ký thuế trực tiếp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giảm dần, ngược lại số lượng hồ sơ nộp trực tuyến lại tăng dần qua đó có thể thấy được công tác thực hiện hiện đại hoá ngành thuế, tạo điều kiện cho người nộp thuế thực hiện các thủ tục hành chính đang đi đúng hướng.

- Đăng ký thuế lần đầu: Số lượng hồ sơ đăng ký trực tiếp với chi cục thuế giảm dần qua các năm, số lượng hồ sơ trực tuyến tăng dần qua các năm. Nguyên nhân là do hiện nay đăng ký cấp MST được thực hiện qua cơ chế một cửa liên thông cùng với đăng ký thành lập doanh nghiệp tại cơ quan ĐKKD do đó hầu như các hồ sơ đề nghị cấp MST sẽ được thực hiện tại cơ quan ĐKKD sau đó truyền thông tin sang cơ quan thuế tiếp nhận.

- Thay đổi thông tin đăng ký thuế:

+ Đối với các hồ sơ nộp trực tiếp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai: 100% số lượng hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế nộp trực tiếp tại Chi cục là hồ sơ doanh nghiệp chuyển địa điểm. Sự thay đổi Chi cục Thuế quản lý này là do căn cứ vào tình hình hoạt động thực tế của doanh nghiệp, có thể vì một số nguyên nhân khách quan

nếu không tìm được địa điểm thuê trụ sở, hoạt động tại địa chỉ hiện tại không hiệu quả... dẫn đến bắt buộc phải chuyển Chi cục Thuế quản lý.

+ Đối với các hồ sơ nộp trực tuyến: Các hồ sơ nộp trực tuyến là các hồ sơ thay đổi thông tin mà không làm thay đổi Chi cục Thuế quản lý. Đối với các trường hợp doanh nghiệp gửi điện tử đến Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, đội KTNDP sẽ thực hiện xử lý, các trường hợp doanh nghiệp gửi hồ sơ qua cơ chế một cửa liên thông sẽ do cơ quan ĐKKD xử lý sau đó truyền thông tin sang cơ quan thuế.

- Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn: Tương tự như hồ sơ đăng ký thuế lần đầu, Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chỉ xử lý các hồ sơ tạm nghỉ, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn đối với các doanh nghiệp đăng ký thuế tại Chi cục; các hồ sơ tạm nghỉ, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn đối với doanh nghiệp đăng ký thuế qua hệ thống liên thông sẽ được cơ quan ĐKKD xử lý và truyền thông tin sang Chi cục.

- Chấm dứt hiệu lực MST: Số lượng hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST nộp trực tiếp và trực tuyến đều tăng dần qua các năm. Điều này cho thấy đi cùng với số lượng doanh nghiệp đăng ký mới tăng dần qua các năm thì số lượng các doanh nghiệp giải thể cũng tăng theo. Đây cũng có thể là một tiêu chí để đánh giá mức độ cạnh tranh trên thị trường đồng thời đánh giá sự phù hợp của các chính sách hiện hành đối với doanh nghiệp liệu có phù hợp.

- Khôi phục MST: Số lượng hồ sơ khôi phục MST có xu hướng tăng dần qua các năm. Năm 2022 số lượng hồ sơ cả trực tiếp và trực tuyến là 507 hồ sơ, tăng 129% so với năm 2021 (221 hồ sơ); năm 2023 số lượng hồ sơ là 997 hồ sơ, tăng 96,6% so với năm 2022. Nguyên nhân khách quan một phần do năm 2020, 2021 các doanh nghiệp bị ảnh hưởng nhiều bởi dịch bệnh Covid 19, đến năm 2022 mới quay trở lại hoạt động do đó số lượng hồ sơ xin khôi phục tăng lên cao. Tuy nhiên nguyên nhân chính vẫn là do sự thiếu hiểu biết về pháp luật, các doanh nghiệp không thực hiện đầy đủ nghĩa vụ đối với Chi cục Thuế dẫn đến tình trạng bị đóng MST ở trạng thái: “bỏ kinh doanh”.

2.2. Thực trạng quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023

2.2.1. Thực trạng quản lý đăng ký thuế lần đầu

Đối với các doanh nghiệp đăng ký thuế lần đầu cùng với giấy phép ĐKKD, đăng ký hoạt động tại cơ quan ĐKKD thì thực hiện xử lý như sau:

- Định kỳ hàng tháng thông tin về doanh nghiệp, hợp tác xã mới thành lập sẽ được chuyển từ các cơ quan ĐKKD sang cơ quan thuế. Cục thuế TP Hà Nội căn cứ vào các quy định về phân cấp quản lý thực hiện phân cấp quản lý các doanh nghiệp mới thành lập trên địa bàn quận Hoàng Mai về cho Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý. Từ sự phân công quản lý doanh nghiệp của Cục Thuế, Đội KTNDP tiếp nhận thông tin sau đó thực hiện phân công quản lý các doanh nghiệp mới này cho các đội Kiểm tra phụ trách trực tiếp trên địa bàn.

- Sau khi nhận được phân công từ đội KTNDP, các đội Kiểm tra rà soát, kiểm tra thông tin các doanh nghiệp mới thành lập, đưa vào quản lý. Trường hợp nào có sai sót về địa điểm, địa bàn phân công chuyển đội KTNDP phân công lại.

Đối với các doanh nghiệp nộp hồ sơ đăng ký thuế lần đầu tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai thực hiện như sau:

- Sau khi tiếp nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp bao gồm tờ khai đăng ký thuế và các hồ sơ có liên quan, bộ phận một cửa – Đội TT-HTNNT phân loại hồ sơ chuyển đến Đội KTNDP để thực hiện xử lý cấp MST cho doanh nghiệp.

- Đội KTNDP sau khi tiếp nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa thực hiện cấp MST, trình lãnh đạo Chi cục phê duyệt, ban hành thông báo MST, giấy chứng nhận đăng ký thuế cho doanh nghiệp.

- Sau khi lãnh đạo phê duyệt, ban hành thông báo MST, giấy chứng nhận đăng ký thuế, đội KTNDP chuyển kết quả gửi bộ phận một cửa để trả về cho doanh nghiệp.

- Đối với trường hợp doanh nghiệp có đề nghị cấp lại giấy chứng nhận đăng ký thuế, thông báo MST do bị mất, rách, nát, cháy... sau khi nhận đầy đủ hồ sơ của doanh nghiệp, Đội KTNDP thực hiện cấp lại giấy chứng nhận đăng ký thuế, thông báo MST cho doanh nghiệp.

Tình hình giải quyết hồ sơ đăng ký thuế lần đầu chi tiết tại bảng 2.3.

Bảng 2.3: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ đăng ký thuế lần đầu đối với doanh nghiệp giai đoạn 2021-2023.

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp đăng ký thuế lần đầu tại Chi cục Thuế	144	129	124
2	Doanh nghiệp được xử lý hồ sơ đúng hạn	125	118	114
3	Doanh nghiệp bị xử lý hồ sơ quá hạn	19	11	10
4	Doanh nghiệp bị cơ quan thuế xử phạt VPHC	55	46	46

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Kết quả quản lý quản lý đăng ký thuế lần đầu được đánh giá thông qua các nội dung sau:

- Về số lượng hồ sơ đã xử lý đúng hạn, quá hạn:

Thông qua bảng số liệu 2.3 ta có thể thấy trong giai đoạn 2021-2023 tỉ lệ số lượng hồ sơ đăng ký thuế lần đầu được xử lý đúng hạn trên tổng số hồ sơ đăng ký thuế lần đầu nộp tại Chi cục Thuế cơ bản đều đạt so với yêu cầu đặt ra trên 90%. Duy chỉ có năm 2021 thì tỉ lệ này là 88,2% chưa đạt so với yêu cầu. Nguyên nhân khách quan là do năm 2021 đang trong thời gian dịch bệnh covid19 có nhiều diễn biến khó lường làm ảnh hưởng đến công tác quản lý thuế nói chung và công tác quản lý đăng ký thuế nói riêng. Nguyên nhân chủ quan là do chi cục trong giai đoạn này chưa bố trí nhân sự hợp lý để thực hiện xử lý công việc dẫn đến tình trạng chậm trễ trả kết quả cho doanh nghiệp.

- Về số lượng doanh nghiệp bị xử phạt VPHC:

Trong giai đoạn 2021-2023 tỉ lệ doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế lần đầu đều ở mức khá cao so với yêu cầu đặt ra là mức 20%. Cụ thể năm 2021 là 38,2%; năm 2022 là 35,6%; năm 2023 là 37,1%. Điều này cho thấy việc chấp hành các quy định của pháp luật về đăng ký thuế lần đầu của doanh nghiệp cũng như công tác tuyên truyền hỗ trợ người nộp thuế của Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chưa thực sự tốt dẫn đến việc doanh nghiệp còn nhiều lúng túng, chậm trễ trong việc kê khai, vi phạm các quy định của pháp luật trong đăng ký thuế lần đầu.

Mặc dù số lượng hồ sơ đăng ký thuế nộp trực tiếp tại Chi cục Thuế có xu hướng

giảm dần tuy nhiên Chi cục Thuế quận Hoàng Mai vẫn cần cải thiện hơn nữa công tác giải quyết hồ sơ đăng ký thuế lần đầu để hướng đến 100% hồ sơ được trả đúng hạn cho doanh nghiệp. Đặc biệt công tác TT-HTNNT cần được làm tốt hơn để tỉ lệ doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế lần đầu không ở mức cao như giai đoạn 2021-2023.

Qua thực hiện phỏng vấn sâu một số doanh nghiệp, phần đông doanh nghiệp cho biết hồ sơ đăng ký thuế lần đầu đều được xử lý đúng hạn, kịp thời để doanh nghiệp đi vào hoạt động. Công chức xử lý hồ sơ cấp mã thực hiện rất nhuần nhuyễn, không có sự lúng túng trong quá trình giải quyết hồ sơ. Tuy nhiên một số doanh nghiệp cho rằng quy trình xử lý hồ sơ tại Chi cục vẫn còn nhiều bước rườm rà, có thể tự động hóa hơn nữa. Công tác TT-HTNNT chưa thực sự tốt, có doanh nghiệp do chưa được hướng dẫn đầy đủ phải đi lại nhiều lần mới được thực hiện cấp MST. Một số doanh nghiệp khác cũng do chưa nắm bắt được đầy đủ các thông tin, quy định đã bị Chi cục Thuế quận Hoàng Mai xử phạt VPHC do chậm đăng ký cấp mã số thuế. Các doanh nghiệp này đều cho rằng mức phạt xử phạt VPHC hiện nay tương đối cao, không phù hợp với quy mô các doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ.

2.2.2. Thực trạng quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế

Quy trình xử lý hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế của doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai thực hiện như sau:

- Bộ phận một cửa – Đội TT-HTNNT thực hiện tiếp nhận tờ khai thay đổi thông tin đăng ký thuế của doanh nghiệp.

- Sau khi tiếp nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ, bộ phận một cửa thực hiện phân loại hồ sơ chuyển đến đội KTNDP để thực hiện xử lý thay đổi thông tin đăng ký thuế cho doanh nghiệp.

- Sau khi tiếp nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa, nếu các thông tin của doanh nghiệp đề nghị thay đổi không làm thay đổi Chi cục Thuế quản lý thì đội KTNDP cập nhật các thông tin thay đổi này vào hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

- Nếu hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế làm thay đổi Chi cục Thuế quản lý thì đội KTNDP lập các phiếu đề nghị phối hợp đến: bộ phận ấn chỉ - Đội TT-HTNNT, đội Kiểm tra, đội QLNN để rà soát các nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện trước khi thay đổi cơ quan thuế quản lý. Sau khi nhận được phiếu phối hợp, các đội thực hiện rà soát các nghĩa vụ như tờ khai, nợ thuế, tình hình sử dụng hóa đơn ấn chỉ... chuyển lại đội KTNDP để tổng hợp.

- Sau khi nhận được phiếu phối hợp do các đội chuyển lại, đội KTNDP lập thông báo doanh nghiệp chuyển địa điểm trình lãnh đạo Chi cục phê duyệt.

- Sau khi lãnh đạo Chi cục phê duyệt thông báo doanh nghiệp chuyển địa điểm, đội KTNDP trả kết quả cho bộ phận một cửa – Đội TT-HTNNT để gửi trả doanh nghiệp.

Tình hình thực hiện xử lý hồ sơ thay đổi Chi cục Thuế quản lý tại bảng 2.4.

Bảng 2.4: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ thay đổi chi cục thuế quản lý giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp trên địa bàn quản lý	16.598	17.498	18.356
2	Doanh nghiệp thay đổi Chi cục Thuế quản lý	773	1040	706
3	Doanh nghiệp được xử lý hồ sơ đúng hạn	656	861	580
4	Doanh nghiệp bị xử lý hồ sơ quá hạn	117	179	126
5	Doanh nghiệp phải quyết toán	695	898	569
6	Doanh nghiệp không phải quyết toán	78	142	137
7	Doanh nghiệp bị cơ quan thuế chuyển trạng thái bỏ kinh doanh	25	39	31
8	Doanh nghiệp phải đình chính sau khi thay cơ quan thuế quản lý	81	110	76

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Kết quả quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế được đánh giá kết quả thông qua các nội dung như sau:

- Về số lượng doanh nghiệp thay đổi thông tin đăng ký thuế:

Để đảm bảo nguồn thu cho NSNN một cách ổn định thì phải đảm bảo điều kiện hoạt động của các doanh nghiệp trên địa bàn cũng ổn định do đó việc có quá nhiều doanh nghiệp thay đổi thông tin đăng ký thuế làm thay đổi cơ quan thuế quản lý trực tiếp cũng sẽ ảnh hưởng đến nguồn thu cho NSNN trên địa bàn. Yêu cầu đặt ra với tiêu chí này là tỉ lệ số doanh nghiệp thay đổi thông tin đăng ký thuế trên tổng số doanh nghiệp trên địa bàn là thấp hơn 10%.

Qua bảng số liệu 2.4 ta thấy trong giai đoạn 2021-2023 tỉ lệ doanh nghiệp thay

đổi thông tin đăng ký thuế trên tổng số doanh nghiệp trên địa bàn lần lượt là năm 2021: 4,65%; năm 2022: 5,94% và năm 2023: 3,84%. Tỷ lệ trong giai đoạn này thấp hơn 10% khá nhiều do đó có thể đánh giá các doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn tương đối ổn định.

- Về số lượng hồ sơ đã xử lý đúng hạn, quá hạn:

Yêu cầu đối với tiêu chí này là số lượng hồ sơ đúng hạn phải đạt trên 85%; Số lượng hồ sơ quá hạn không quá 15%.

Qua bảng số liệu 2.4 ta có thể thấy số lượng hồ sơ giải quyết đúng hạn trong giai đoạn 2021-2023 mới chỉ đạt xấp xỉ so với yêu cầu đặt ra. Cụ thể tỷ lệ hồ sơ đúng hạn trong giai đoạn này lần lượt là: 84,86%; 82,78%; 82,15%. Mặc dù tỷ lệ này không thấp hơn quá nhiều so với yêu cầu tuy nhiên lại có xu hướng giảm dần qua từng năm. Điều này cho thấy công tác xử lý hồ sơ chuyển địa điểm của doanh nghiệp chưa thực sự tốt. Nguyên nhân khách quan là do vướng mắc từ phía doanh nghiệp chưa chủ động phối hợp với Chi cục để hoàn thiện thủ tục. Nguyên nhân chủ quan là do bên cạnh công tác kiểm tra quyết toán cho các doanh nghiệp thay đổi cơ quan thuế quản lý thì đội Kiểm tra còn phải thực hiện kiểm tra quyết toán các doanh nghiệp trong kế hoạch đã được phê duyệt đầu năm dẫn đến số lượng hồ sơ phải thực hiện nhiều, nhân sự tại chi cục lại hạn chế do đó việc thực hiện giải quyết hồ sơ thay đổi thông tin đăng ký thuế còn chưa kịp thời đúng hạn. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cần phân bổ nguồn lực cho phù hợp để giảm tình trạng hồ sơ giải quyết bị quá hạn trong thời gian tới.

- Về công tác kiểm tra quyết toán thuế và xử phạt VPHC:

Đối với các trường hợp thay đổi thông tin đăng ký thuế làm thay đổi cơ quan thuế quản lý thì bắt buộc 100% phải quyết toán thuế và xử phạt VPHC (nếu có) trước khi thay đổi thông tin đăng ký thuế.

Số lượng hồ sơ trong giai đoạn 2021-2023 phải quyết toán trước khi thay đổi thông tin đăng ký thuế chiếm tỷ lệ khá cao trên tổng số hồ sơ đã xử lý. Năm 2021 là 695 hồ sơ chiếm 89,9% trên tổng số hồ sơ; năm 2022 là 898 hồ sơ chiếm 86,3% trên tổng số hồ sơ; năm 2023 là 569 hồ sơ chiếm 80,5%. Điều này cho thấy công tác quản lý của Chi cục được thực hiện rất sát sao, số lượng hồ sơ phải quyết toán trước khi thay đổi cơ quan thuế quản lý lớn, tránh gây thất thoát số thu cũng như giảm thiểu rủi ro trong công tác quản lý đối tượng.

Số lượng hồ sơ không phải quyết toán trước khi thay đổi cơ quan thuế quản lý giai đoạn 2021-2023 lần lượt là: năm 2021: 10,1%; năm 2022: 13,7%; năm 2023: 19,5%. Tỷ lệ này thấp hơn nhiều so với số lượng hồ sơ phải quyết toán tuy nhiên số

lượng hồ sơ lại tăng qua các năm, năm 2023 tăng khá mạnh – đạt gần 20% trên tổng số hồ sơ. Số liệu trên cho thấy số doanh nghiệp hoạt động hiệu quả chưa cao ngày càng tăng. Có doanh nghiệp vài năm hoạt động chưa phát sinh doanh thu, có doanh nghiệp vừa mới thành lập đã thay đổi địa chỉ kinh doanh. Điều này gây ra ít nhiều khó khăn cho hoạt động quản lý doanh nghiệp nói chung trên địa bàn của chi cục.

Số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế chuyển trạng thái bỏ kinh doanh tuy không phản ánh hết tính tuân thủ pháp luật về thuế của doanh nghiệp nhưng cũng là một chỉ tiêu mà ban lãnh đạo Chi cục rất quan tâm. Tỷ lệ doanh nghiệp bị Chi cục chuyển trạng thái bỏ kinh doanh trên tổng số doanh nghiệp có đề nghị thay đổi Chi cục Thuế quản lý chỉ trung bình ở mức 3%-4%. Các trường hợp bị chuyển trạng thái bỏ kinh doanh chủ yếu rơi vào trường hợp doanh nghiệp đã hoàn thành nghĩa vụ tại cơ quan thuế chuyển đi nhưng không nộp hồ sơ thay đổi địa chỉ trụ sở tại cơ quan ĐKKD, đăng ký hợp tác xã (đối với doanh nghiệp đăng ký thuế cùng với đăng ký doanh nghiệp, đăng ký hợp tác xã, ĐKKD) hoặc tại cơ quan thuế nơi chuyển đến (đối với doanh nghiệp đăng ký thuế trực tiếp với Chi cục Thuế). Đối với các trường hợp này, ban lãnh đạo Chi cục đã chỉ đạo các đội Kiểm tra, đội KTNDP bám sát chặt chẽ các quy định của pháp luật hiện hành, các quy trình của ngành phối hợp với cơ quan thuế nơi doanh nghiệp chuyển đến để chuyển trạng thái “bỏ kinh doanh”.

Một số trường hợp khác là do doanh nghiệp sau khi nộp hồ sơ thay đổi thông tin đến Chi cục Thuế tuy nhiên trong quá trình xử lý hồ sơ các bộ phận không liên hệ được với doanh nghiệp để yêu cầu thực hiện các nghĩa vụ về tờ khai, nợ thuế, tình hình sử dụng hoá đơn, ấn chỉ... do đó Chi cục bắt buộc phải thực hiện ban hành thông báo bỏ kinh doanh đối với doanh nghiệp.

- Về số lượng hồ sơ phải đính chính sau khi Chi cục Thuế đã ban hành thông báo doanh nghiệp chuyển địa điểm:

Trung bình giai đoạn 2021-2023 tỉ lệ số hồ sơ phải đính chính sau khi doanh nghiệp thay đổi thông tin đăng ký thuế trên tổng số hồ sơ đề nghị thay đổi thông tin đăng ký thuế là 10,1%. Yêu cầu đối với tiêu chí này là không có hồ sơ thuộc diện phải đính chính. Tác giả tự đánh giá tỉ lệ này đang ở mức cao. Nguyên nhân khách quan một phần là do địa chỉ mà doanh nghiệp cung cấp không rõ ràng, địa chỉ nhà, đường phố đôi khi sai hoặc không tồn tại. Nguyên nhân chủ quan một phần là do sai sót của cán bộ thuế khi lập thông báo thay đổi thông tin đăng ký thuế, số liệu về các khoản tiền thừa thiếu của doanh nghiệp chưa được cập nhật thống nhất giữa các bộ phận dẫn đến thông tin trên thông báo phải đính chính.

Thông qua thực hiện phỏng vấn sâu một số doanh nghiệp, đa số doanh nghiệp

cho biết hồ sơ chuyển Chi cục Thuế quản lý đều được xử lý đúng hạn, kịp thời để doanh nghiệp tiếp tục hoạt động. Tuy nhiên thời gian xử lý hồ sơ khá dài do phải thực hiện kiểm tra quyết toán. Các công chức xử lý hồ sơ đều là người có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ tốt tuy nhiên sự phối hợp giữa các bộ phận lại chưa thực sự tốt. Một số doanh nghiệp cho biết sau khi thực hiện kiểm tra quyết toán xong do cán bộ ở đội Kiểm tra nhập sót quyết định xử phạt VPHC dẫn đến tính trạng sau khi thay đổi Chi cục Thuế quản lý, doanh nghiệp đã phải quay lại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đề nghị đình chính thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm. Việc này vô tình gây nên sự cản trở cho quá trình hoạt động liên tục của doanh nghiệp. Các doanh nghiệp thực hiện phỏng vấn cũng đều cho rằng mức phạt xử phạt VPHC hiện nay tương đối cao, chưa phù hợp và có đề nghị Chi cục Thuế xem xét, kiến nghị với cơ quan cấp trên.

2.2.3. Thực trạng quản lý tình trạng tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục kinh doanh trước thời hạn

Quy trình thực hiện xử lý hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai được thực hiện như sau:

- Bộ phận một cửa – Đội KTNDP tiếp nhận hồ sơ của doanh nghiệp. Sau khi nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ, bộ phận một cửa – Đội KTNDP chuyển hồ sơ của doanh nghiệp đến đội KTNDP để xử lý.

- Sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa, đội KTNDP thực hiện lập thông báo, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt chấp thuận hay không chấp thuận doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động kinh doanh hoặc thông báo doanh nghiệp tiếp tục hoạt động hoạt động kinh doanh trước thời hạn.

- Đội KTNDP cập nhật thông tin doanh nghiệp tạm nghỉ hoặc tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn lên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế. Thông tin được cập nhật tự động lên hệ thống liên thông của ngành ngay trong ngày ban hành thông báo.

Tình hình thực hiện xử lý hồ sơ tạm ngừng hoạt động kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn được thể hiện ở bảng 2.5:

Bảng 2.5: Số lượng hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp trên địa bàn quản lý	16.598	17.498	18.356
2	Doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn	2.698	1.622	1.876
2.1	Doanh nghiệp được xử lý hồ sơ đúng hạn	2.454	1.576	1.719
2.2	Doanh nghiệp bị xử lý hồ sơ quá hạn	244	46	157
3	Doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh	2.678	1.478	1.809
4	Doanh nghiệp xin tạm nghỉ sau khi bị CQT ban hành thông báo bỏ kinh doanh	10	12	15

Nguồn dữ liệu: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Kết quả quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn được đánh giá kết quả thông qua các nội dung như sau:

- Tỷ lệ ban hành thông báo người nộp thuế tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn đúng theo thời hạn quy định đạt 100%

Tỷ lệ này trong giai đoạn 2021-2023 tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đạt trung bình là 96,27%. Mặc dù tỷ lệ đạt được gần với mức yêu cầu đặt ra là đạt 100% tuy nhiên trong quá trình giải quyết hồ sơ, tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai vẫn có những sơ suất, thiếu sót do nhiều nguyên nhân cả khách quan và chủ quan dẫn đến tình trạng ban hành thông báo tạm nghỉ kinh doanh cho doanh nghiệp chưa kịp thời, chậm trễ, vẫn còn tình trạng yêu cầu doanh nghiệp kê khai nghĩa vụ trong thời gian doanh nghiệp đang xin tạm nghỉ kinh doanh.

Mặt khác xu hướng doanh nghiệp nộp hồ sơ trực tuyến ngày càng gia tăng, thông tin cần được cập nhật liên tục, chính xác do đó Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cần cải thiện hơn nữa để đạt được yêu cầu đặt ra đối với nội dung này.

- Tỷ lệ số lượng doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh trên tổng số doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn đạt dưới 15%.

Về tỷ lệ số lượng doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh trên tổng số doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn giai đoạn 2021-2023 đều cơ bản đạt theo yêu cầu đề ra là dưới 15%. Năm 2022 và 2023 lần lượt là 8,4% và 9,8%. Duy chỉ có năm 2021 thì tỷ lệ này cao đột biến là 16,1%. Nguyên nhân chính là do trong năm 2021 diễn biến dịch bệnh covid19 còn nhiều phức tạp, hoạt động sản xuất, kinh doanh của nhiều doanh

ng nghiệp không có hiệu quả để bù lại được chi phí dẫn đến phải tạm ngừng hoạt động. Mặc dù đã có nhiều chính sách của Quốc hội, Chính phủ nhằm hỗ trợ doanh nghiệp trong thời gian khó khăn tuy nhiên Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cũng cần chủ động hơn trong công tác hỗ trợ doanh nghiệp, một mặt là để doanh nghiệp có điều kiện hoạt động trở lại, một mặt cũng là để nuôi dưỡng các nguồn thu cho Chi cục Thuế trong những năm tiếp theo.

- Không phát sinh trường hợp doanh nghiệp xin tạm nghỉ sau khi bị Chi cục Thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh

Số lượng doanh nghiệp xin tạm nghỉ sau khi bị Chi cục Thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh chiếm tỉ lệ rất nhỏ trên tổng số doanh nghiệp xin tạm nghỉ (thấp dưới 1%). Tuy nhiên số lượng doanh nghiệp thuộc diện này lại có xu hướng tăng dần qua các năm. Việc này cho thấy công tác phối hợp giữa cơ quan ĐKKD và Chi cục Thuế chưa thực sự tốt. Các doanh nghiệp sau khi bị Chi cục Thuế quận Hoàng Mai ban hành thông báo bỏ kinh doanh do không muốn phải thực hiện khôi phục MST nên đã đăng ký tạm nghỉ với cơ quan ĐKKD sau đó lại xin tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn. Đây là một kẽ hở của pháp luật do đó Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cần chủ phối hợp với cơ quan ĐKKD để sớm phát hiện các doanh nghiệp này, giảm thiểu gian lận, rủi ro cao về thuế.

Tác giả đã thực hiện phỏng vấn sâu một số doanh nghiệp, đa số doanh nghiệp cho biết hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh và tiếp tục hoạt động kinh doanh đều được xử lý kịp thời, đúng hạn cho doanh nghiệp. Bên cạnh đó cũng có phản ánh của doanh nghiệp do cán bộ xử lý hồ sơ chưa cập nhật kịp thời thông tin tạm nghỉ dẫn đến phát sinh nghĩa vụ phải nộp tờ khai hay lệ phí môn bài không đúng của doanh nghiệp. Các doanh nghiệp cũng đề nghị Chi cục nên rà soát các trường hợp tạm nghỉ kinh doanh trước khi thực hiện đơn đốc nộp tờ khai hay nợ thuế để các nghĩa vụ của doanh nghiệp được chính xác.

2.2.4. Thực trạng quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế

2.2.4.1 Thực trạng quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế

Quản lý chấm dứt hiệu lực MST là một nội dung rất quan trọng trong quản lý đăng ký thuế. Thông qua số lượng hồ sơ doanh nghiệp đề nghị chấm dứt hiệu lực MST hàng năm cơ quan thuế có thể đưa ra xu hướng doanh nghiệp trong các năm kế tiếp đồng thời thông qua số lượng doanh nghiệp giải thể có thể đánh giá sức khỏe của doanh nghiệp nói chung từ đó có phương hướng để hoàn thành nhiệm vụ thu NSNN.

Quy trình giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai như sau:

a. Hồ sơ nhận từ cơ quan ĐKKD hoặc doanh nghiệp nộp tại Chi cục Thuế.

- Sau khi tiếp nhận đầy đủ hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp bộ phận một cửa – Đội TT-HTNNT thực hiện phân loại hồ sơ chuyển đến đội KTNDP để thực hiện xử lý.

- Sau khi tiếp nhận hồ sơ từ bộ phận một cửa, đội KTNDP thực hiện lập, trình lãnh đạo chi cục phê duyệt thông báo người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp trên hệ thống đăng ký thuế từ trạng thái “người nộp thuế đang hoạt động” sang trạng thái: “người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể”.

- Sau khi ban hành thông báo người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể đội KTNDP lập các phiếu đề nghị phối hợp đến: bộ phận ấn chỉ - Đội TT-HTNNT, đội KT, đội QLN để rà soát các nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện trước khi chấm dứt hiệu lực MST. Các bộ phận thực hiện rà soát các nghĩa vụ như tờ khai, nợ thuế, tình trạng thanh tra, kiểm tra, tình hình sử dụng hóa đơn ấn chỉ chuyển đội KTNDP để tổng hợp.

- Trường hợp doanh nghiệp có hoạt động xuất nhập khẩu thì lập công văn gửi cơ quan hải quan đề nghị xác nhận các nghĩa vụ nợ thuế liên quan đến tình hình xuất nhập khẩu của doanh nghiệp.

- Sau khi nhận được phiếu trả lời từ các đội, nếu doanh nghiệp còn thừa, thiếu các nghĩa vụ chưa thực hiện, đội KTNDP thực hiện đôn đốc doanh nghiệp hoàn tất các nghĩa vụ còn thiếu hoặc hoàn thiện các thủ tục bù trừ, hoàn trả, hoàn kiêm bù trừ theo quy định để hoàn thiện thủ tục giải thể cho doanh nghiệp.

- Sau khi doanh nghiệp đã hoàn thành các nghĩa vụ thuế phải nộp với chi cục thuế và cơ quan thuế quản lý khoản thu nếu doanh nghiệp có phát sinh nghĩa vụ, đội KTNDP thực hiện lập thông báo về việc doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST trình lãnh đạo Chi cục phê duyệt.

- Đội KTNDP thực hiện chuyển trạng thái của doanh nghiệp từ “người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể” sang trạng thái “doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế sau khi ban lãnh đạo Chi cục phê duyệt thông báo doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST. Thông báo về việc doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST được đội KTNDP gửi trả tại bộ phận một cửa.

b. Hồ sơ nhận từ các cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

- Sau khi tiếp nhận quyết định phá sản từ tòa án hoặc quyết định, thông báo thu hồi giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp, bộ phận một cửa đội TT-HTNNT phân loại chuyển đội KTNDP để thực hiện xử lý.

- Đội KTNDP cập nhật thông tin và trạng thái MST của doanh nghiệp, MST nộp thay (nếu có) về trạng thái “Người nộp thuế ngừng hoạt động nhưng chưa hoàn thành thủ tục giải thể” sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa.

- Đội KTNDP thực hiện lập thông báo yêu cầu doanh nghiệp nộp hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST, trình ban lãnh đạo Chi cục phê duyệt, ban hành đồng thời gửi cho doanh nghiệp, chi nhánh, VPĐD của doanh nghiệp hoặc hợp tác xã để thực hiện các thủ tục giải thể với Chi cục Thuế.

- Sau khi doanh nghiệp nộp hồ sơ đề nghị chấm dứt hiệu lực MST, đội KTNDP đơn đốc các nghĩa vụ của doanh nghiệp còn thiếu để hoàn thiện thủ tục giải thể.

- Đội KTNDP thực hiện lập thông báo về việc doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST trình ban lãnh đạo Chi cục phê duyệt sau khi doanh nghiệp đã hoàn thành các nghĩa vụ thuế phải nộp.

c. Hồ sơ của doanh nghiệp bị Chi cục Thuế ban hành thông báo không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký.

- Bộ phận một cửa đội TT-HTNNT kiểm tra hồ sơ, nếu doanh nghiệp đang ở trạng thái “bỏ kinh doanh” thì từ chối tiếp nhận, yêu cầu doanh nghiệp nộp văn bản đề nghị khôi phục MST trước khi nộp văn bản đề nghị chấm dứt hiệu lực MST. Sau khi doanh nghiệp nộp văn bản đề nghị khôi phục MST, bộ phận một cửa tiếp nhận, phân loại chuyển đội KTNDP.

- Nếu kết quả xác minh của đội Kiểm tra là doanh nghiệp không có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký thì đội KTNDP lập, trình ban lãnh đạo Chi cục phê duyệt và ban hành thông báo về việc người nộp thuế không được khôi phục MST.

- Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký và doanh nghiệp đã hoàn thành các thủ tục với cơ quan thuế, đội KTNDP thực hiện lập, trình ban lãnh đạo Chi cục phê duyệt, ban hành thông báo khôi phục MST đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp về trạng thái “đang hoạt động” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế.

- Doanh nghiệp nộp văn bản đề nghị chấm dứt hiệu lực MST sau khi nhận thông báo khôi phục MST tại Chi cục Thuế hoặc tại cơ quan ĐKKD để hoàn tất thủ tục chấm dứt hiệu lực MST.

- Sau khi nhận được hồ sơ giải thể của doanh nghiệp, đội KTNDP đôn đốc doanh nghiệp hoàn thiện thủ tục để giải thể.

- Đội KTNDP thực hiện lập thông báo về việc doanh nghiệp chấm dứt hiệu lực MST trình lãnh đạo Chi cục phê duyệt sau khi doanh nghiệp đã hoàn thành các nghĩa vụ thuế phải nộp.

Tình hình giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai được thể hiện ở bảng 2.6.

Bảng 2.6: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp xin chấm dứt hiệu lực MST	287	323	408
2	Doanh nghiệp đã hoàn thành thủ tục giải thể (Hồ sơ xử lý đúng hạn)	204	226	306
3	Doanh nghiệp còn tồn ở trạng thái ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể (Hồ sơ quá hạn xử lý)	63	76	91
4	Doanh nghiệp xin hoạt động trở lại sau khi đã nộp hồ sơ giải thể	10	11	5
5	Doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh	10	10	6
6	Doanh nghiệp phải thực hiện quyết toán trước khi giải thể	124	146	164

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Kết quả quản lý giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST được đánh giá thông qua các nội dung sau:

- Về số lượng doanh nghiệp hoàn thành thủ tục giải thể đúng hạn:

Yêu cầu đối với số lượng hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST là tỉ lệ hoàn thành đúng hạn phải đạt từ 80% trở lên.

Qua bảng số liệu 2.6 ta thấy tỉ lệ số lượng doanh nghiệp đã hoàn thành thủ tục giải thể/Tổng số doanh nghiệp có đề nghị chấm dứt hiệu lực MST trong giai đoạn 2021-2023 chỉ đạt trung bình xấp xỉ 72% - thấp hơn so với yêu cầu đặt ra. Tỉ lệ số doanh nghiệp ở trạng thái ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể/Tổng số doanh nghiệp đề nghị chấm dứt hiệu lực MST giai đoạn 2021-2023 lần lượt là: 21,9%; 23,5% và 22,3%. Điều này cho thấy công tác đôn đốc, yêu cầu các doanh nghiệp hoàn thiện

hồ sơ thủ tục và nghĩa vụ với nhà nước của Chi cục Thuế chưa thực sự hiệu quả. Hầu hết các doanh nghiệp còn tồn ở trạng thái ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể đều vướng mắc ở khâu quyết toán thuế. Mặc dù theo quy định doanh nghiệp có đến 45 ngày để hoàn thiện các thủ tục kể từ ngày nộp hồ sơ đề nghị chấm dứt hiệu lực MST nhưng do chậm trễ ở khâu kiểm tra quyết toán dẫn đến số lượng hồ sơ còn tồn nhiều. Nguyên nhân khách quan cũng một phần là do trong quá trình xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST cán bộ thuế không thể liên hệ được với doanh nghiệp hoặc doanh nghiệp chậm trễ cung cấp các hồ sơ tài liệu mà cơ quan thuế yêu cầu.

- Về kiểm tra quyết toán thuế và xử phạt VPHC:

Bắt buộc các doanh nghiệp trước khi chấm dứt hiệu lực MST đều phải hoàn thành các nghĩa vụ về thuế. Do đó kiểm tra quyết toán thuế và xử phạt VPHC (nếu có) là nội dung bắt buộc phải thực hiện. Trong giai đoạn 2021-2023 tổng số doanh nghiệp đã hoàn thành thủ tục giải thể là 736 doanh nghiệp. Tuy nhiên số doanh nghiệp phải quyết toán thuế trong giai đoạn này chỉ 434 doanh nghiệp đạt tỉ lệ 58,96% trên tổng số doanh nghiệp đã hoàn thành thủ tục giải thể. Tỉ lệ số lượng doanh nghiệp không phải quyết toán thuế trên tổng số doanh nghiệp đã hoàn thành thủ tục giải thể là 41,04%. Điều này cho thấy số lượng doanh nghiệp tuy nhiều nhưng có hoạt động thực chất lại không nhiều, không có nhiều đóng góp vào NSNN gây lãng phí nguồn lực để quản lý. Thậm chí có nhưng doanh nghiệp đề nghị chấm dứt hiệu lực MST chỉ vài tháng ngay sau khi được thành lập.

Có những trường hợp sau khi lên làm việc với Chi cục Thuế về các thủ tục đề chấm dứt hiệu lực MST được thông báo các mức phạt VPHC vượt quá so với khả năng tài chính của chủ doanh nghiệp nên đã không tiếp tục hoàn thiện các thủ tục để giải thể. Đối với các trường hợp này nếu không liên hệ được với doanh nghiệp để hoàn thiện các thủ tục chấm dứt hiệu lực MST, công chức xử lý sẽ ban hành thông báo 2 lần mời doanh nghiệp lên làm việc, trường hợp doanh nghiệp không lên làm việc công chức xử lý hồ sơ sẽ phối hợp cùng cán bộ tại UBND phường hoặc Công an phường để thực hiện xác minh địa điểm. Trường hợp doanh nghiệp không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký, công chức xử lý sẽ lập biên bản, trình ban lãnh đạo Chi cục ban hành thông báo người nộp thuế không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký và chuyển trạng thái doanh nghiệp từ “người nộp thuế ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể” sang trạng thái “bỏ kinh doanh”. Số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh trong giai đoạn 2021-2023 chỉ là 26 doanh nghiệp chiếm 2,5% trên tổng số doanh nghiệp đề nghị chấm dứt hiệu lực MST.

Thông qua thực hiện phỏng vấn sâu một số doanh nghiệp, đa số doanh nghiệp cho biết công chức xử lý hồ sơ có kiến thức, chuyên môn nghiệp vụ tốt. Hồ sơ chấm dứt

hiệu lực mã số thuế đều được công chức xử lý hướng dẫn đầy đủ về thủ tục. Các doanh nghiệp cơ bản đều nắm được các nghĩa vụ phải thực hiện với Chi cục Thuế trước khi giải thể. Tuy nhiên các doanh nghiệp cũng cho rằng thời gian xử lý hồ sơ khá dài do phải thực hiện kiểm tra quyết toán thuế và thực hiện các nghĩa vụ nếu có phát sinh tại Chi cục Thuế khác. Đặc biệt các doanh nghiệp cho rằng hiện nay quy định đối với các doanh nghiệp đang ở trạng thái “bỏ kinh doanh” nếu muốn giải thể thì phải thực hiện khôi phục MST là chưa phù hợp. Việc này làm các doanh nghiệp phát sinh thêm các chi phí như thuê địa điểm để thực hiện khôi phục mã số thuế trong khi thực tế doanh nghiệp đã không còn hoạt động. Bên cạnh đó các doanh nghiệp cũng đều cho rằng mức xử phạt VPHC hiện nay tương đối cao, nhiều doanh nghiệp sau khi được thông báo mức phạt đã không có đủ điều kiện tài chính để hoàn thành thủ tục giải thể.

2.2.4.2. Quản lý khôi phục MST

Tương tự như quản lý chấm dứt hiệu lực MST thì quản lý khôi phục MST là một nội dung quan trọng trong quản lý đăng ký thuế. Thông qua số lượng hồ sơ đề nghị khôi phục MST Chi cục Thuế có thể đánh giá được trong số những doanh nghiệp đang ở trạng thái bỏ kinh doanh có bao nhiêu doanh nghiệp có thể hoạt động trở lại từ đó có thể đưa ra những biện pháp quản lý phù hợp.

Quy trình xử lý hồ sơ khôi phục MST tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai được xử lý theo trình tự như sau:

- Bộ phận một cửa – Đội TT-HTNNT kiểm tra tính hợp lệ của hồ sơ đề nghị khôi phục MST. Sau khi tiếp nhận hồ sơ hợp lệ của doanh nghiệp, bộ phận một cửa thực hiện phân loại chuyển đội KTNDP.

- Đội KTNDP sau khi nhận được hồ sơ từ bộ phận một cửa thực hiện lập các phiếu đề nghị phối hợp đến bộ phận ấn chỉ - Đội TT-HTNNT, đội KT để xác định các nghĩa vụ của doanh nghiệp còn phải thực hiện trước khi khôi phục MST.

- Sau khi nhận được phiếu đề nghị phối hợp của đội KTNDP, bộ phận ấn chỉ - Đội TT-HTNNT kiểm tra tình hình sử dụng hoá đơn ấn chỉ của doanh nghiệp; bộ phận kiểm tra phối hợp UBND phường nơi doanh nghiệp có địa chỉ đề nghị khôi phục MST để xác minh tình trạng hoạt động; bộ phận quản lý nợ xác định các nợ thừa thiếu của doanh nghiệp chuyển lại bộ phận tổng hợp. Đội KTNDP trực tiếp xác định các nghĩa vụ về tờ khai còn thiếu của doanh nghiệp và xử phạt VPHC (nếu có vi phạm).

- Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp không hoạt động tại địa chỉ đề nghị khôi phục thì đội KT phối hợp với UBND phường lập biên bản xác minh tình trạng hoạt động của doanh nghiệp là không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký. Căn cứ vào biên bản

xác minh, đội KTNDP lập thông báo về việc người nộp thuế không được khôi phục MST trình ban lãnh đạo chi cục phê duyệt, ban hành.

- Nếu kết quả xác minh doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đề nghị khôi phục thì người đại diện của doanh nghiệp phải ký xác nhận vào biên bản xác minh là doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đó đồng thời doanh nghiệp phải hoàn thiện đầy đủ các nghĩa vụ với cơ quan thuế theo quy định.

- Đội KTNDP thực hiện đơn đốc các nghĩa vụ như tờ khai, nợ thuế, báo cáo tình hình sử dụng hoá đơn ấu chỉ còn thiếu nếu nhận được kết quả xác minh là doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký.

- Sau khi doanh nghiệp hoàn thành các thủ tục với cơ quan thuế, đội KTNDP thực hiện ban hành thông báo khôi phục MST đồng thời chuyển trạng thái của doanh nghiệp về trạng thái “đang hoạt động” trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế. Thông báo khôi phục MST được đội KTNDP chuyển trả tại bộ phận một cửa.

- Trường hợp doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST tại địa chỉ khác với địa chỉ đăng ký thuế ban đầu thì sau khi bộ phận kiểm tra phối hợp với UBND phường nơi doanh nghiệp có trụ sở đề nghị khôi phục xác minh doanh nghiệp có hoạt động tại địa chỉ đó thì sau khi doanh nghiệp được khôi phục MST yêu cầu doanh nghiệp nộp văn bản đề nghị thay đổi cơ quan thuế quản lý ngay trong ngày doanh nghiệp nhận được thông báo khôi phục MST.

Tình hình giải quyết hồ sơ khôi phục MST giai đoạn 2021-2023 ở bảng 2.7.

Bảng 2.7: Tổng hợp kết quả giải quyết hồ sơ khôi phục trạng thái MST giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp trên địa bàn quản lý	16.598	17.498	18.356
2	Doanh nghiệp bỏ kinh doanh	3.319	3.439	4.171
3	Doanh nghiệp xin khôi phục MST	221	507	997
3.1	Doanh nghiệp được khôi phục MST	143	350	678
3.2	Doanh nghiệp không được khôi phục MST	78	157	319
4	Doanh nghiệp bị xử phạt VPHC	121	298	579
5	Doanh nghiệp khôi phục tại địa chỉ khác cơ quan thuế quản lý	22	59	179
6	Doanh nghiệp khôi phục tại địa chỉ cùng cơ quan thuế quản lý	10	19	45
7	Doanh nghiệp được xử lý hồ sơ đúng hạn	191	432	849
8	Doanh nghiệp bị xử lý hồ sơ quá hạn	30	75	148

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Kết quả giải quyết hồ sơ khôi phục MST được đánh giá thông qua các nội dung sau:

- Về số lượng doanh nghiệp bỏ kinh doanh:

Thông qua bảng số liệu 2.7 ta thấy tỉ lệ trung bình số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh trong giai đoạn 2021-2023 chiếm gần 20% trên tổng số doanh nghiệp trên địa bàn quận. Yêu cầu đối với một địa bàn có doanh nghiệp hoạt động ổn định bình thường thì tỉ lệ này phải đạt dưới 15%. Do đó địa bàn quận Hoàng Mai được đánh giá là một địa bàn phức tạp, nhiều rủi ro cho công tác quản lý. Trong số những doanh nghiệp bị cơ quan thuế thông báo bỏ kinh doanh thì số lượng doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST để hoạt động tiếp lại chỉ đạt trung bình khoảng 25%. Qua đây ta có thể thấy được mặc dù trên địa bàn quận Hoàng Mai có số lượng doanh nghiệp cao hơn so với các quận khác nhưng hoạt động của doanh nghiệp lại chưa thực chất, nhiều doanh nghiệp chỉ thành lập không hoạt động, thậm chí thành lập doanh nghiệp chỉ để thực hiện các mục đích phi pháp khác.

Tỉ lệ số lượng doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST trên tổng số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh vẫn còn thấp tuy nhiên thông qua số liệu tại bảng 2.10 ta có thể thấy được số lượng doanh nghiệp xin khôi phục MST giai đoạn 2021-2023 có xu hướng tăng dần qua các năm. Năm 2022

tăng 129,4% so với năm 2021; năm 2023 tăng 96,6% so với năm 2022. Nguyên nhân khách quan có thể do trong giai đoạn năm 2021-2023 doanh nghiệp còn bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh covid19, hoạt động sản xuất kinh doanh bị gián đoạn cộng với suy thoái kinh tế nói chung đã dẫn đến số lượng doanh nghiệp bỏ kinh doanh nhiều.

- Về công tác kiểm tra quyết toán thuế và xử phạt VPHC:

Trong công tác xử lý hồ sơ khôi phục MST không có yêu cầu phải kiểm tra quyết toán thuế mà chỉ xử phạt VPHC đối với các hành vi vi phạm về thuế (nếu có) trong thời gian doanh nghiệp ở trạng thái “bỏ kinh doanh”.

Trong số những doanh nghiệp được khôi phục MST tỉ lệ bị xử phạt VPHC rất cao. Năm 2021 có 121 doanh nghiệp chiếm 84,6% trên số doanh nghiệp được khôi phục; năm 2022, 2023 lần lượt là 85,1% và 85,4%. Thông qua số lượng doanh nghiệp bị xử phạt VPHC ta có thể thấy khi doanh nghiệp bị chuyển trạng thái MST từ trạng thái “đang hoạt động” sang trạng thái “bỏ kinh doanh” thì hầu hết các doanh nghiệp đều vi phạm các nghĩa vụ như nộp tờ khai, báo cáo tình hình sử dụng hoá đơn, nợ thuế... Bên cạnh đó Nghị định số 125/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định xử phạt VPHC về thuế, hóa đơn có hiệu lực từ ngày 05/12/2020 có mức phạt tăng lên rất cao so với Nghị định số 129/2013/NĐ-CP ngày 16/10/2013 của Chính phủ quy định về xử phạt VPHC về thuế và cưỡng chế thi hành quyết định hành chính thuế do đó nhiều doanh nghiệp sau khi bị cơ quan thuế ban hành các quyết định xử phạt VPHC đã không có đủ tài chính để nộp phạt và tiếp tục hoạt động.

Tỉ lệ số lượng doanh nghiệp được khôi phục MST trên tổng số doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST theo yêu cầu phải đạt trên 70%. Trong giai đoạn 2021-2023 tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chỉ đạt mức trung bình từ 60%-70%; cụ thể: năm 2021: 64,7%; năm 2022: 69%; năm 2023: 68%. Kết quả này cho thấy công tác tuyên truyền, hướng dẫn pháp luật, những nghĩa vụ mà doanh nghiệp phải thực hiện của Chi cục Thuế cũng chưa thực sự tốt vì vậy Chi cục cần đẩy mạnh hơn nữa công tác tuyên truyền để doanh nghiệp nắm bắt được chủ trương, chính sách, pháp luật về thuế để hạn chế các vi phạm ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh.

- Về xử lý số lượng hồ sơ khôi phục MST đúng hạn, quá hạn:

Yêu cầu đối với tiêu chí này là số lượng hồ sơ đúng hạn phải đạt trên 85%; Số lượng hồ sơ quá hạn không quá 15%.

Qua bảng số liệu 2.10 ta thấy được mặc dù tỉ lệ số lượng hồ sơ đề nghị khôi phục MST quá hạn xấp xỉ 14%, không vượt quá tỉ lệ cho phép nhưng tỉ lệ này cũng đã tiệm cận tỉ lệ 15%. Mặc dù số lượng hồ sơ tồn cũng có nhiều nguyên nhân khách quan

bên ngoài nhưng trong công tác xử lý hồ sơ khôi phục MST Chi cục vẫn cần chủ động đề ra các biện pháp để thực hiện tốt hơn nữa để đảm bảo so với yêu cầu đặt ra.

Qua thực hiện phỏng vấn sâu một số doanh nghiệp thực hiện khôi phục MST, đa số doanh nghiệp cho biết hồ sơ đều được xử lý kịp thời, đúng hạn để doanh nghiệp tiếp tục hoạt động trở lại. Công chức xử lý hồ sơ có kiến thức, chuyên môn nghiệp vụ tốt. Các doanh nghiệp đều nắm được các nghĩa vụ phải thực hiện với Chi cục Thuế trước khi khôi phục MST. Tuy nhiên một số doanh nghiệp cho rằng thời gian xử lý hồ sơ đối với doanh nghiệp khôi phục tại địa chỉ khác đang quá dài do khâu phối hợp giữa các bộ phận trong Chi cục Thuế và giữa các Chi cục Thuế với nhau. Các doanh nghiệp đề nghị Chi cục nên có biện pháp phối hợp tốt hơn nữa để doanh nghiệp được quay trở lại hoạt động trong thời gian ngắn nhất. Bên cạnh đó các doanh nghiệp cũng đều cho rằng chi phí tuân thủ pháp luật đối với doanh nghiệp hiện nay tương đối cao do quy định mới về mức xử phạt VPHC, nhiều doanh nghiệp sau được thông báo mức phạt đã không có đủ điều kiện để hoàn thành thủ tục khôi phục MST.

2.3. Đánh giá quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.

2.3.1. Đánh giá thực hiện mục tiêu quản lý

- Mục tiêu nắm rõ thông tin, tình trạng hoạt động của doanh nghiệp:

Việc nắm rõ thông tin, tình trạng hoạt động của doanh nghiệp là công việc bắt buộc phải thực hiện của Chi cục Thuế. Việc nắm rõ thông tin một mặt giúp Chi cục Thuế quản lý doanh nghiệp được hiệu quả hơn, mặt khác có thể kịp thời phát hiện các doanh nghiệp có dấu hiệu rủi ro, vi phạm pháp luật. Tình trạng hoạt động của các doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023 được thể hiện ở bảng 2.8.

Bảng 2.8: Tổng hợp tình trạng hoạt động của doanh nghiệp do Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

STT	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp trên địa bàn quản lý	16.598	17.498	18.356
2	Doanh nghiệp đang hoạt động	10.544	12.615	12.680
3	Doanh nghiệp bỏ kinh doanh	3.319	3.439	4.171
4	Doanh nghiệp đã giải thể	204	226	306
5	Doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh	2.678	1.478	1.809
6	Doanh nghiệp ngừng hoạt động và đang làm thủ tục giải thể	63	76	91
7	Doanh nghiệp chuyển đi	748	1.001	675
8	Doanh nghiệp chuyển đến	815	987	689
9	Doanh nghiệp khôi phục MST	143	350	678

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Thông qua bảng số liệu trên ta có thể thấy thông tin về các doanh nghiệp đều được Chi cục Thuế quận Hoàng Mai quản lý khá đầy đủ và chi tiết. Các thông tin về đăng ký mới, thay đổi cơ quan thuế quản lý, tạm nghỉ kinh doanh, giải thể, khôi phục MST được cập nhật thường xuyên không bỏ sót trường hợp nào. Như vậy với mục tiêu nắm rõ thông tin, tình trạng hoạt động của doanh nghiệp Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đã đạt mục tiêu.

- Mục tiêu đảm bảo tính tuân thủ pháp luật về thuế của doanh nghiệp và mức độ hiểu biết về pháp luật về của doanh nghiệp được nâng lên. Giảm tỉ lệ xử phạt VPHC trong đăng ký thuế xuống dưới 20%.

Xử phạt VPHC là một công tác quan trọng trong quản lý thuế nói chung và quản lý đăng ký thuế nói riêng. Công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách tốt thì tỉ lệ VPHC sẽ giảm, ngược lại nếu không làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến thì tỉ lệ doanh nghiệp vi phạm pháp luật về thuế sẽ cao hơn. Tổng hợp số lượng doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023 được thể hiện trong bản 2.9.

Bảng 2.9: Tổng hợp số lượng doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: Doanh nghiệp

ST	Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023
1	Doanh nghiệp trên địa bàn quản lý	16.598	17.498	18.356
2	Doanh nghiệp nộp hồ sơ đăng ký thuế	3.659	4.937	5.513
3	Doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế lần đầu	55	46	46
4	Doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong thay đổi cơ quan thuế quản lý	607	769	505
5	Doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong khôi phục MST	121	298	579
6	Doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong chấm dứt hiệu lực MST	244	267	376
7	Tỉ lệ doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế (%)	28,1	28	27,3

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Thông qua bảng số liệu 2.8 ta thấy số lượng doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh chiếm gần 20% số lượng doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn. Tỉ lệ này đã vượt hơn so với tỉ lệ cho phép là 15%. Một mặt là do ý thức của doanh nghiệp trong việc chấp hành pháp luật về thuế chưa được cao, một mặt khác cũng cho thấy công tác tuyên truyền, hướng dẫn, hỗ trợ doanh nghiệp trong việc chấp hành pháp luật cũng chưa thực sự tốt.

Thông qua bảng số liệu 2.9 ta thấy tỉ lệ số lượng doanh nghiệp doanh nghiệp bị xử phạt VPHC trong đăng ký thuế đang ở mức khá cao. Tỉ lệ trung bình trong giai đoạn 2021-2023 là 27,8%. Mặc dù tỉ lệ này có xu hướng giảm dần tuy nhiên vẫn còn cách khá xa so với mục tiêu đề ra là dưới 20%. Tác giả đánh giá Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chưa đạt mục tiêu này.

- Mục tiêu đạt được mức đánh giá “hài lòng” trở lên trong giải quyết thủ tục hành chính về đăng ký thuế của doanh nghiệp.

Để đạt được mức đánh giá “hài lòng” trong giải quyết hồ sơ đăng ký thuế thì điều kiện tiên quyết đầu tiên là hồ sơ phải được xử lý đúng hạn. Tỉ lệ số lượng hồ sơ đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023 được xử lý đúng hạn, quá hạn thể hiện trong bảng 2.10.

Bảng 2.10: Tổng hợp số lượng hồ sơ đăng ký thuế xử lý đúng hạn, quá hạn tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: %

STT	Nội dung đăng ký thuế	Tỉ lệ hồ sơ đúng hạn theo yêu cầu	Tỉ lệ hồ sơ đúng hạn	Tỉ lệ hồ sơ quá hạn
1	Đăng ký thuế lần đầu	90	89,9	10,1
2	Thay đổi thông tin đăng ký thuế	85	83,2	16,8
3	Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn	100	92,8	7,2
4	Chấm dứt hiệu lực MST	80	76,2	23,8
5	Khôi phục MST	85	85,5	14,5

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Qua bảng số liệu 2.10 ta thấy trung bình trong giai đoạn 2021-2023 tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chỉ có nội dung khôi phục MST là đạt được tỉ lệ hồ sơ đúng hạn so với yêu cầu đề ra. Các nội dung đăng ký thuế khác đều có tỉ lệ hồ sơ đúng hạn thấp hơn so với yêu cầu đề ra. Đặc biệt là nội dung tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn và nội dung chấm dứt hiệu lực MST thấp hơn khá nhiều so với yêu cầu đề ra.

Giai đoạn 2021-2023 Chi cục đã thực hiện khảo sát đánh giá sự hài lòng của doanh nghiệp trong giải quyết hồ sơ đăng ký thuế. Các doanh nghiệp tham gia khảo sát là các doanh nghiệp đã hoàn hiện xong hồ sơ đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai. Năm 2021 phát ra 100 phiếu thu về 74 phiếu, năm 2022 phát ra 100 phiếu thu về 85 phiếu, năm 2023 phát ra 100 phiếu thu về 81 phiếu. Bảng khảo sát được thiết kế với 4 câu hỏi, cho điểm theo thang điểm 5 từ “Rất không hài lòng” đến “Rất hài lòng”. Kết quả khảo sát của các doanh nghiệp tham gia được thể hiện trong bảng 2.11.

Bảng 2.11: Tổng hợp số kết quả khảo sát đánh giá sự hài lòng trong giải quyết hồ sơ đăng ký thuế giai đoạn 2021-2023

Đơn vị tính: %

STT	Năm	Nội dung đánh giá	Đăng ký thuế lần đầu	Thay đổi thông tin đăng ký thuế	Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn	Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST
1	2021	Rất không hài lòng	0	0	0	0
		Không hài lòng	0	0	0	0
		Bình thường	16	20	16	30
		Hài lòng	75	74	77	60
		Rất hài lòng	9	6	7	10
2	2022	Rất không hài lòng	0	0	0	0
		Không hài lòng	0	0	0	0
		Bình thường	16	13	10	24
		Hài lòng	73	78	80	70
		Rất hài lòng	11	9	10	6
3	2023	Rất không hài lòng	0	0	0	0
		Không hài lòng	0	0	0	0
		Bình thường	9	19	0	19
		Hài lòng	79	72	90	77
		Rất hài lòng	12	9	10	14

Nguồn: Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Thông qua bảng số liệu 2.11 với 4 nội dung lấy ý kiến khảo sát từ doanh nghiệp, chỉ có 2 nội dung là đăng ký thuế lần đầu và tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn là doanh nghiệp đánh giá ở mức “hài lòng” trở lên. 2 nội dung còn lại vẫn cho doanh nghiệp chỉ đánh giá ở mức “bình thường”. Không có doanh nghiệp nào đánh giá ở mức “không hài lòng” và “rất không hài lòng”. Đa số các doanh nghiệp đánh giá ở mức “bình thường” cho biết thêm hồ sơ đăng ký thuế của các doanh nghiệp này đều là những hồ sơ bị xử lý quá hạn.

Qua kết quả này có thể thấy Chi cục Thuế cần cải thiện hơn nữa công tác giải quyết hồ sơ, đặc biệt là tỉ lệ hồ sơ xử lý đúng hạn để nâng cao mức đánh giá về sự hài lòng của doanh nghiệp. Về mục tiêu này tác giả đánh giá Chi cục Thuế quận Hoàng Mai chưa đạt mục tiêu.

2.3.2 Những điểm mạnh

Với sự sát sao của ban lãnh đạo chi cục thuế, trong công tác quản lý đăng ký thuế đã đạt được một số kết quả nhất định:

- Quản lý đăng ký thuế lần đầu:

Công tác phối hợp giữa chi cục thuế và cơ quan ĐKKD thường xuyên liên tục, các thông tin từ chuyên sang được kịp thời cập nhật để đưa ngay các doanh nghiệp mới được thành lập vào quản lý. Từ năm 2015 với sự ra đời của TMS đã hỗ trợ rất nhiều cho cán bộ trong công tác quản lý thuế doanh nghiệp. TMS là hệ thống quản lý thuế tập trung cho phép quản lý và lưu trữ tập trung các thông tin quản lý tất cả sắc thuế trên phạm vi toàn quốc. Cán bộ có thể tra cứu tất cả các thông tin, khai thác dữ liệu về doanh nghiệp, thông tin về MST, tình trạng hoạt động của doanh nghiệp trên phạm vi cả nước giúp tăng hiệu quả quản lý đăng ký thuế. Số lượng hồ sơ đăng ký thuế lần đầu được trả đúng hạn chiếm tỉ lệ cao cho thấy công tác cấp mã tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai vận hành khá nhịp nhàng, hiệu quả.

- Quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế:

Công chức thay đổi thông tin đăng ký thuế kịp thời, công tác thực hiện quản lý địa chỉ trụ sở doanh nghiệp được thực hiện chuẩn chỉnh, rà soát đầy đủ nghĩa vụ của doanh nghiệp. Tỉ lệ số lượng thay đổi thông tin làm thay đổi cơ quan thuế quản lý thấp cho thấy các doanh nghiệp trên địa bàn hoạt động ổn định, có địa chỉ rõ ràng.

- Quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn:

Công tác quản lý các doanh nghiệp tạm nghỉ, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn được cập nhật thường xuyên, đầy đủ không để sai sót nghĩa vụ của doanh nghiệp.

- Quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế:

Công tác xử lý hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST được thực hiện đầy đủ theo đúng quy trình, quy định. Các doanh nghiệp giải thể, khôi phục đều phải thực hiện đầy đủ nghĩa vụ với NSNN. Tỉ lệ hồ sơ khôi phục MST được trả đúng hạn chiếm tỉ lệ cao cho thấy công tác hỗ trợ doanh nghiệp quay trở lại hoạt động đang được làm tốt.

2.3.3. Những điểm hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp vẫn còn một số điểm hạn chế nhất định, cụ thể:

- Quản lý đăng ký thuế lần đầu:

Hình thức tuyên truyền, hướng dẫn còn đơn điệu, chưa đa dạng, phong phú, chưa thu hút được sự quan tâm của doanh nghiệp dẫn đến tình trạng nhiều doanh nghiệp chưa nắm được các quy định dẫn đến bị xử phạt VPHC vì chậm nộp hồ sơ đăng ký thuế lần đầu.

- Quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế:

Công tác kiểm tra quyết toán thuế trước khi doanh nghiệp chuyển địa điểm còn chậm trễ chưa được kịp thời dẫn đến quá trình xử lý hồ sơ cho doanh nghiệp kéo dài, quá hạn. Vẫn còn tình trạng sai sót thông tin trong ban hành thông báo doanh nghiệp chuyển địa điểm dẫn đến tình trạng doanh nghiệp phải đi lại nhiều lần để đính chính thông báo.

- Quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn:

Chi cục chưa phối hợp chặt chẽ với cơ quan ĐKKD dẫn đến tồn tại nhiều trường hợp doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh sau khi bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh.

- Quản lý chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST:

Công tác phối hợp giữa các bộ phận trong Chi cục để đơn đốc nghĩa vụ, kiểm tra quyết toán thuế để doanh nghiệp hoàn thành thủ tục giải thể còn chưa được kịp thời dẫn đến hồ sơ giải thể của doanh nghiệp phải xử lý trong thời gian rất dài.

Công tác phối hợp giữa Chi cục Thuế và các cơ quan nhà nước cũng chưa được tốt. Hệ thống liên thông của ngành đôi khi còn lỗi dẫn đến chậm trễ xử lý thông tin của doanh nghiệp. Có những doanh nghiệp do vướng mắc giải thể liên quan đến quyết định của Tòa án dẫn đến hồ sơ giải thể tồn quá hạn qua nhiều năm. Đặc biệt sự phối hợp giữa các chi cục thuế còn chưa thực sự hiệu quả, các doanh nghiệp có đề nghị khôi phục MST tại địa chỉ ở nơi có cơ quan quản lý thuế khác thường mất khá nhiều thời gian để nhận được kết quả xác minh hoạt động.

2.3.4. Nguyên nhân của hạn chế

a. Nguyên nhân thuộc về bên trong Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Sự phân công nhiệm vụ, phối hợp giữa các đội trong Chi cục đôi khi còn chưa hợp lý dẫn đến công tác xử lý hồ sơ còn chậm trễ, không kịp thời. Chẳng hạn như trong giải quyết hồ sơ chấm dứt hiệu lực MST, sau khi xác định được số tiền thuế truy thu mà doanh nghiệp phải nộp trước khi giải thể thì lẽ ra công việc đơn đốc doanh nghiệp nộp số tiền thuế này thuộc về đội Kiểm tra song theo quy trình thực hiện tại

Chi cục thì việc đôn đốc lại thuộc về đội KTNDP dẫn đến tình trạng thời gian xử lý hồ sơ bị kéo dài, quá hạn.

Nguồn nhân lực tại Chi cục trong những năm gần đây được Tổng cục Thuế tuyển dụng và bổ sung song với số lượng doanh nghiệp ngày càng tăng, khối lượng công việc ngày càng nhiều dẫn đến một số bộ phận quá tải ảnh hưởng không nhỏ đến công tác giải quyết thủ tục hành chính cho doanh nghiệp.

Trình độ năng lực của cán bộ thuế ngày càng được nâng cao, tuy nhiên vẫn còn những đồng chí tuổi cao nên khả năng sử dụng công nghệ, ứng dụng ngành còn hạn chế; những cán bộ trẻ thì còn thiếu kinh nghiệm quản lý và chưa va chạm thực tế nhiều.

Việc chấp hành kỷ cương, kỷ luật trong thực thi công vụ của một số công chức tại Chi cục còn chưa cao. Vẫn còn một bộ phận công chức chưa thực sự nêu cao tinh thần trách nhiệm; không thường xuyên tự cập nhật, trau dồi kiến thức, nâng cao trình độ chuyên môn để đáp ứng yêu cầu công việc ngày càng cao. Công tác quản lý doanh nghiệp chưa được sát sao dẫn đến tình trạng doanh nghiệp bỏ kinh doanh còn nhiều. Một số cán bộ buông lỏng quản lý chưa phát hiện kịp thời các trường hợp doanh nghiệp trốn thuế, gian lận thuế, gây thất thu cho NSNN.

Công tác phối hợp giữa Chi cục với một số cơ quan, đơn vị còn hạn chế do hệ thống hạ tầng công nghệ thông tin còn chưa đồng bộ, khó kết nối hoặc do vướng mắc về tính bảo mật thông tin. Do đó không những không giúp giảm bớt khối lượng cho cán bộ thuế mà còn làm tăng áp lực công việc hơn. Người nộp thuế phải đi lại nhiều lần giữa các cơ quan gây tâm lý ức chế, ảnh hưởng đến mức độ hài lòng của doanh nghiệp.

Công tác tuyên truyền, hướng dẫn người nộp thuế đã được triển khai song vẫn chưa mang nhiều tính thực chất, vẫn có nhiều doanh nghiệp chưa nắm bắt được các quy định mới dẫn đến vi phạm các quy định pháp luật về thuế.

b. Nguyên nhân thuộc về bên ngoài Chi cục Thuế quận Hoàng Mai

Nguyên nhân khách quan đầu tiên là ý thức chấp hành pháp luật thuế của doanh nghiệp chưa thực sự được tốt. Do cơ chế chính sách là tự kê khai, tự chịu trách nhiệm nên nhiều doanh nghiệp mặc dù có đăng ký hoạt động nhưng trong nhiều năm lại không phát sinh bất kỳ doanh thu nào. Điều này đến lãng phí nguồn lực trong việc quản lý các doanh nghiệp như vậy. Đối với các trường hợp giải thể, nguyên nhân một phần cũng là do sự phối hợp chậm trễ của doanh nghiệp với chi cục để hoàn tất các thủ tục dẫn đến tình trạng quá hạn xử lý hồ sơ.

Nền kinh tế trong nước giai đoạn 2021- 2023 phải đối mặt với nhiều khó khăn,

thách thức khi chịu tác động của những bất ổn kinh tế - chính trị thế giới, do hậu quả nặng nề sau đại dịch Covid-19; chịu ảnh hưởng bất lợi của biến động tỷ giá, lãi suất cho vay; sự khan hiếm nguồn cung cùng với sự tăng giá nhiều yếu tố đầu vào; thắt chặt chi tiêu từ người tiêu dùng. Điều này tác động trực tiếp hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp trên địa bàn quận. Nhiều doanh nghiệp khó khăn, không có hoạt động trong nhiều kỳ tuy nhiên lại không có phương án tạm nghỉ kinh doanh dẫn đến thiếu các nghĩa vụ định kỳ phải nộp do đó đã bị chi cục thuế ban hành thông báo “bỏ kinh doanh”.

Hệ thống chính sách, pháp luật thuế ở nước ta hiện nay còn nhiều điểm phức tạp, chưa rõ ràng, các luật chồng chéo lên nhau. Thủ tục hành chính đã được đơn giản hóa nhưng vẫn chưa thực sự triệt để, vẫn còn khá rườm rà, gây khó khăn cho doanh nghiệp. Thêm nữa, văn bản pháp luật thuế liên tục thay đổi, gây khó khăn cho việc cập nhật các điểm mới cho cả cán bộ thuế lẫn doanh nghiệp. Nhiều văn bản pháp luật quy định việc quản lý doanh nghiệp còn chưa chi tiết, cụ thể, gây khó khăn trong việc thực hiện quản lý thuế.

CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ ĐĂNG KÝ THUẾ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP TẠI CHI CỤC THUẾ QUẬN HOÀNG MAI ĐẾN 2030

3.1. Định hướng hoàn thiện quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030

3.1.1. Định hướng quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030

Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đặt ra mục tiêu và chiến lược phát triển chung đến năm 2030, đó là: Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức chuyên nghiệp, năng lực, trình độ chuyên môn đáp ứng được yêu cầu trong bối cảnh chủ trương chuyển đổi số của các bộ ngành từ trung ương đến địa phương. Bộ máy quản lý thuế tại Chi cục tinh gọn, hoạt động hiệu quả; công tác quản lý thuế, phí và lệ phí thống nhất, minh bạch, chuyên sâu, chuyên nghiệp.

Ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác quản lý thuế, từng bước hiện đại, phấn đấu một số thủ tục hành chính có thể tự động hoá 100%. Chủ động từ nguồn lực sẵn có nghiên cứu, xây dựng một số ứng dụng có thể sử dụng trong Chi cục nhằm hỗ trợ người nộp thuế đồng thời giảm tải khối lượng công việc cho công chức xử lý hồ sơ.

Dựa trên thông tin của người nộp thuế đã được số hoá, từng bước xây dựng hệ thống quản lý rủi ro để hỗ trợ công tác thanh tra – kiểm tra phòng ngừa các doanh nghiệp có hành vi gian lận, trốn thuế, mua bán hoá đơn... gây thất thoát cho NSNN.

3.1.2. Phương hướng hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030.

- Đăng ký thuế lần đầu: Phối hợp chặt chẽ hơn nữa với cơ quan ĐKKD để cập nhật được thông tin doanh nghiệp mới được chính xác, kịp thời và đầy đủ. Xây dựng quy trình xử lý hồ sơ đăng ký thuế lần đầu tại cơ quan thuế tự động, giảm bớt các bước thủ công.

- Thay đổi thông tin đăng ký thuế: Kiểm soát chặt chẽ các trường hợp thay đổi cơ quan thuế quản lý. Thực hiện nghiêm túc việc kiểm tra quyết toán và đánh giá rủi ro đối với các trường hợp thay đổi cơ quan thuế quản lý để có cơ sở đưa ra cảnh báo nếu doanh nghiệp thuộc diện rủi ro cao.

- Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn: Tiếp tục

phối hợp chặt chẽ với cơ quan ĐKKD để xác định đúng, đầy đủ kịp thời nghĩa vụ của doanh nghiệp tạm ngừng nghỉ. Từng bước xây dựng quy trình xử lý hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn tại cơ quan thuế tự động, giảm bớt các bước thủ công.

- Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST: Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin để đơn giản hóa thủ tục hành chính, hạn chế các hồ sơ tồn đọng, giảm chi phí tuân thủ của người dân và doanh nghiệp; Hoàn thiện các quy trình quản lý thuế, quy chế phối hợp giữa các ban ngành để thống nhất thực hiện; Tuyên truyền pháp luật về thuế đến toàn thể người dân nói chung và doanh nghiệp nói riêng để hiểu và thực hiện đầy đủ nghĩa vụ của mình đối với nhà nước.

3.2. Một số giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đến năm 2030

Căn cứ vào thực trạng quản lý doanh nghiệp trên địa bàn quận Hoàng Mai đã được nghiên cứu và phân tích ở trên, chúng ta có thể thấy công tác quản lý doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai đã được quan tâm sâu sắc, chỉ đạo sát sao và đạt được những thành tựu đáng kể tuy nhiên vẫn còn nhiều hạn chế cần được khắc phục để hiệu quả công tác quản lý được nâng cao. Một số giải pháp để hoàn thiện công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp như sau:

3.2.1. Giải pháp quản lý đăng ký thuế lần đầu

Mục tiêu của giải pháp là: 100% doanh nghiệp mới thành lập được đưa vào quản lý ngay lập tức. Hồ sơ đăng ký thuế lần đầu của doanh nghiệp tại cơ quan thuế được thực hiện tự động hoá. Công tác tuyên truyền hỗ trợ doanh nghiệp được quan tâm, chú trọng, giảm tỉ lệ VPHC trong đăng ký thuế lần đầu về mức dưới 20%.

Các giải pháp cụ thể là:

- Xây dựng hệ thống liên thông cơ sở dữ liệu từ cơ quan ĐKKD chặt chẽ hơn, bám sát thông tin về doanh nghiệp mới do cơ quan ĐKKD gửi sang, định kỳ ra soát số liệu của doanh nghiệp, trường hợp phát hiện rủi ro hoặc doanh nghiệp đã chậm nộp các nghĩa vụ thuế sau khi được đôn đốc nhiều lần thì thực hiện kiểm tra địa điểm hoạt động, kịp thời phòng tránh trường hợp doanh nghiệp thành lập chỉ để phục vụ vào các mục đích xấu.

- Từng bước xây dựng ứng dụng cấp MST tự động, giảm bớt thao tác thủ công dựa trên quy trình đăng ký thuế lần đầu, giảm chi phí, thời gian cho doanh nghiệp.

- Hướng dẫn các doanh nghiệp thực hiện đăng ký cấp MST online, giảm thời gian đi lại cho doanh nghiệp và công chức xử lý hồ sơ.

- Thường xuyên tổ chức các buổi trao đổi giới thiệu chính sách pháp luật về thuế cho doanh nghiệp mới thành lập, đổi mới hình thức tuyên truyền hỗ trợ như: Tạo các clip ngắn hướng dẫn sử dụng các phần mềm liên quan đến nghĩa vụ thuế; Tạo banner, hình ảnh dễ hiểu, chi tiết để các doanh nghiệp và người dân dễ dàng thao tác. Định kỳ nên cử những cán bộ, công chức có trình độ chuyên môn nghiệp vụ cao trao đổi những vướng mắc, khó khăn mà doanh nghiệp đang gặp phải để hỗ trợ kịp thời.

- Ban lãnh đạo Chi cục thường xuyên có đánh giá công tác quản lý đăng ký thuế lần đầu để điều chỉnh sao cho phù hợp với tình hình bộ máy, nhân sự tại Chi cục nhằm đáp ứng các mục tiêu đề ra.

Điều kiện thực hiện giải pháp là:

- Cơ sở vật chất, hệ thống máy móc công nghệ của cơ quan thuế phải được đầu tư nâng cao hơn nữa thì mới có thể đáp ứng xử lý dữ liệu lớn trong bối cảnh số lượng doanh nghiệp mới gia nhập thị trường ngày một gia tăng.

- Nhân sự của chi cục thuế ngoài nắm vững chuyên môn, nghiệp vụ cần có thêm kỹ năng sư phạm để công tác tuyên truyền được hiệu quả.

3.2.2. Giải pháp quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế

Mục tiêu của giải pháp là: Giảm tỉ lệ hồ sơ quá hạn về mức dưới 15% theo yêu cầu đặt ra. Thực hiện đánh giá rủi ro đầy đủ đối với các trường hợp thay đổi cơ quan thuế quản lý.

Các giải pháp cụ thể là:

- Phân bổ nguồn nhân lực giải quyết hồ sơ linh hoạt, phù hợp với quy trình, quy định của ngành đảm bảo sự phối hợp của các bộ phận thuộc chi cục trong quá trình giải quyết hồ sơ được nhịp nhàng, nhanh chóng, đúng thời hạn quy định. Cần tránh tình trạng số liệu trên thông báo người nộp thuế chuyển địa điểm thiếu chính xác, phải đính chính mất nhiều thời gian cho doanh nghiệp, công chức xử lý. Ban lãnh đạo Chi cục có thể phân công luôn công tác nhập dữ liệu sau khi ban hành quyết định xử phạt VPHC hay quyết định truy thu cho đội KTNDP để tránh trường hợp sai sót, dữ liệu không chính xác.

- Thực hiện nghiêm túc hơn nữa công tác kiểm tra quyết toán trước khi doanh

nghiệp thay đổi Chi cục Thuế quản lý. Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu về quản lý rủi ro trên cơ sở phân tích dữ liệu từ doanh nghiệp gửi đến Chi cục Thuế. Thông qua hệ thống đánh giá rủi ro sẽ giúp chi cục thuế có thể đưa ra những cảnh báo về các doanh nghiệp có dấu hiệu phạm pháp tới những Chi cục Thuế nơi mà doanh nghiệp chuyển đến. Việc phát hiện rủi ro sớm sẽ giúp cho công tác quản lý thuế được chặt chẽ hơn, tránh gây thất thoát cho NSNN.

- Ban lãnh đạo Chi cục thường xuyên có đánh giá công tác quản lý thay đổi thông tin đăng ký thuế để điều chỉnh sao cho phù hợp với tình hình bộ máy, nhân sự tại Chi cục nhằm đáp ứng các mục tiêu đề ra.

Điều kiện thực hiện giải pháp là:

- Cần có chủ trương, thống nhất từ lãnh đạo Bộ tài chính, Tổng cục thuế về xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu quản lý rủi ro.

- Cán bộ, công chức tại chi cục phải thường xuyên được đào tạo, trau dồi chuyên môn, nghiệp vụ. Công tác luân phiên, luân chuyển cán bộ cần được thực hiện thường xuyên hơn trong chi cục nhằm nâng cao chất lượng công chức để thực hiện những yêu cầu nhiệm vụ mới.

3.2.3. Giải pháp quản lý tình trạng tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn

Mục tiêu của giải pháp là: 100% nghĩa vụ của doanh nghiệp tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn được cập nhật tự động, kịp thời, chính xác.

Các giải pháp cụ thể là:

- Xây dựng hệ thống liên thông cơ sở dữ liệu từ cơ quan ĐKKD chặt chẽ hơn, bám sát thông tin về doanh nghiệp tạm nghỉ hoặc ra kinh doanh trước thời hạn để kịp thời cập nhật chính xác các nghĩa vụ thuế.

- Huy động các sáng kiến của cán bộ, công chức trong Chi cục và tham khảo các Chi cục Thuế khác để xây dựng ứng dụng xử lý hồ sơ tạm nghỉ kinh doanh tự động 100% các khâu, cho phép tự động huỷ nghĩa vụ khi doanh nghiệp xin tạm nghỉ kinh doanh hoặc tự động tạo nghĩa vụ khi doanh nghiệp tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn.

- Phân quyền trên hệ thống ứng dụng đăng ký thuế cho phép đội KTNDP được

chuyển trạng thái “bỏ kinh doanh” đối với các trường hợp doanh nghiệp xin tạm nghỉ sau khi bị Chi cục Thuế ban hành thông báo “bỏ kinh doanh”. Việc phân quyền này sẽ giúp công chức đội KTNDP chủ động hơn trong công tác quản lý, tránh những doanh nghiệp rủi ro, tận dụng khe hở giữa cơ quan thuế và cơ quan ĐKKD để thực hiện các hành vi phạm pháp.

- Ban lãnh đạo Chi cục thường xuyên có đánh giá công tác quản lý tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn để điều chỉnh sao cho phù hợp với tình hình bộ máy, nhân sự tại Chi cục nhằm đáp ứng các mục tiêu đề ra.

Điều kiện thực hiện giải pháp là:

- Cơ sở vật chất, hệ thống máy móc công nghệ của cơ quan thuế phải được đầu tư nâng cao hơn nữa thì mới có thể đáp ứng xử lý dữ liệu lớn trong bối cảnh số lượng doanh nghiệp mới gia nhập thị trường ngày một gia tăng.

- Cần có sự thống nhất về chủ trương xây dựng ứng dụng và áp dụng cho toàn ngành.

3.2.4. Giải pháp quản lý chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế.

Mục tiêu của giải pháp: Giảm tỉ lệ hồ sơ tồn trong giải quyết chấm dứt hiệu lực MST; Giảm tỉ lệ doanh nghiệp bị cơ quan thuế ban hành thông báo “bỏ kinh doanh”; Giảm tỉ lệ doanh nghiệp bị xử phạt VPHC; Nâng mức đánh giá giải quyết thủ tục hành chính lên mức “hài lòng” và “rất hài lòng”.

Các giải pháp cụ thể là:

- Chủ động hơn nữa trong công tác giải quyết hồ sơ, đặc biệt là các hồ sơ giải thể. Nghiêm túc thực hiện kiểm tra quyết toán thuế trước khi doanh nghiệp giải thể. Phân công công việc giữa các đội trong Chi cục hợp lý, phù hợp với chức năng để xử lý hồ sơ cho doanh nghiệp được kịp thời, đúng hạn. Chủ động yêu cầu doanh nghiệp phối hợp để hoàn thiện các thủ tục nghĩa vụ.

- Tích cực phối hợp với UBND phường nơi doanh nghiệp đặt trụ sở để kiểm tra tình trạng hoạt động thực tế của doanh nghiệp. Có thể kiến nghị với UBND quận để xây dựng ứng dụng bản đồ số cho doanh nghiệp tương tự như ứng dụng bản đồ số đối với hộ kinh doanh như hiện nay.

- Kiến nghị đến các cơ quan cấp trên đưa ra quy chế phối hợp, thời hạn trả lời

công văn cụ thể tránh tình trạng công văn đề nghị phối hợp phải mất rất nhiều thời gian để trả lời hoặc không được phản hồi. Trước mắt các đơn vị cùng trong Bộ Tài chính như Tổng cục Hải quan, Kho bạc nhà nước có thể xây dựng cơ sở dữ liệu liên thông giúp cho công tác tra cứu được thuận tiện thay vì phải gửi công văn phối hợp như hiện nay.

- Với đặc thù đối tượng quản lý trên địa bàn quận là nhiều doanh nghiệp nhỏ và vừa, có nhiều hạn chế trong việc tiếp nhận cũng như tìm hiểu chính sách, pháp luật về thuế, trình độ còn thấp, ý thức chấp hành pháp luật thuế chưa cao, vì vậy để đạt được hiệu quả cao trong công tác quản lý Chi cục cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, hỗ trợ doanh nghiệp bằng nhiều hình thức để doanh nghiệp nâng cao hiểu biết, chấp hành pháp luật về thuế. Định kỳ có thể tổ chức các buổi tập huấn để hướng dẫn cũng như để các doanh nghiệp chia sẻ những khó khăn, vướng mắc đang gặp phải.

- Ban lãnh đạo Chi cục thường xuyên có đánh giá công tác quản lý chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST để điều chỉnh sao cho phù hợp với tình hình bộ máy, nhân sự tại Chi cục nhằm đáp ứng các mục tiêu đề ra.

Điều kiện thực hiện giải pháp là:

- Cần có nguồn lực để xây dựng dữ liệu phục vụ cho công tác tra cứu thông tin.
- Cần có quy chế phối hợp cụ thể, rõ ràng giữa cơ quan thuế với cơ quan thuế và cơ quan thuế với các cơ quan khác.

- Để công tác tuyên truyền hỗ trợ cần được thông qua nhiều hình thức như trực tiếp, trực tuyến... Hiện nay hình thức chủ yếu vẫn là doanh nghiệp hỏi và chi cục thuế trả lời. Để mở rộng sang các hình thức khác cần phải có đủ nguồn lực cả về vật chất lẫn con người do đó chi cục chưa thể hoàn thiện ngay trong một thời gian ngắn.

3.2.5. Giải pháp khác

Xây dựng bộ máy quản lý thuế tại Chi cục tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả:

- Sắp xếp các công việc phù hợp với từng chức năng của đội sao cho công tác phối hợp được trơn tru, nhịp nhàng.

- Định kỳ hằng năm trong ban lãnh đạo Chi cục thực hiện thay đổi lĩnh vực phụ trách với nhau nhằm tăng hiệu quả công việc trong công tác điều hành chung.

Nâng cao năng lực của cán bộ công chức:

- Xây dựng và thực hiện quy chế luân phiên, luân chuyển theo “chiều dọc” để đảm bảo đội ngũ công chức thuế mang tính chuyên sâu, chuyên nghiệp đối với từng

chức năng quản lý thuế.

- Chú trọng quan tâm công tác đào tạo cán bộ nhằm đảm bảo mỗi cán bộ, công chức thuế có đầy đủ năng lực, kiến thức chuyên môn và kỹ năng thành thạo; luôn tận tâm, có ý thức trách nhiệm trong công việc và thân thiện với người nộp thuế.

- Định kỳ thực hiện kiểm tra kiến thức, kỹ năng đối với cán bộ, công chức trong Chi cục nhằm đánh giá khả năng thực hiện nhiệm vụ được giao.

- Đề xuất cấp trên khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân đạt thành tích xuất sắc trong công việc nhằm khuyến khích, động viên kịp thời và nhân rộng những nhân tố tích cực.

Tăng cường hơn nữa ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý thuế tại Chi cục Thuế, khuyến khích người nộp thuế kê khai, nộp thuế qua mạng thay vì trực tiếp:

- Ứng dụng mạnh mẽ CNTT vào tất cả các quy trình xử lý, các bước công việc trong công tác quản lý thuế doanh nghiệp, trong công tác phối hợp với các cấp, các ngành khi giải quyết các thủ tục hành chính cho người dân nhằm tạo điều kiện thuận lợi, đảm bảo công khai, minh bạch, công bằng, giảm chi phí tuân thủ cho doanh nghiệp khi thực hiện các chính sách pháp luật thuế, đồng thời xác định rõ được trách nhiệm của từng bộ phận, từng người, từ đó ngăn ngừa và xử lý kịp thời các hành vi vi phạm.

- Tiếp tục mở rộng, nâng cao chất lượng khai thuế qua mạng Internet, nộp thuế điện tử (đảm bảo cả 3 chỉ tiêu); Vận hành, quản lý tốt các hệ thống quản lý thuế tập trung của ngành như TMS, QLT...; Tăng cường trao đổi thông tin với doanh nghiệp bằng phương thức điện tử. Bám sát, thực hiện đúng chỉ đạo của Tổng Cục thuế, Cục thuế TP Hà Nội về triển khai ứng dụng hỗ trợ kê khai theo kiến trúc và công nghệ mới.

- Kết hợp với cơ quan kho bạc, ngân hàng thương mại nhằm đồng bộ thông tin một cách nhanh chóng. Hiện nay khi doanh nghiệp nộp thuế qua ngân hàng sẽ phải mất từ 2 đến 3 ngày chứng từ mới được chuyển từ kho bạc sang cơ quan thuế, do đó cần nâng cấp cơ sở hạ tầng thông tin để đồng bộ giữa các cơ quan.

- Công khai các thủ tục hành chính, quy trình thực hiện, thời gian thực hiện trên các trang web của ngành thuế để doanh nghiệp dễ dàng nắm bắt, công khai thông tin để giảm thiểu chi phí và thời gian đi lại của doanh nghiệp.

3.3. Một số kiến nghị

3.3.1. Kiến nghị với Cục Thuế thành phố Hà Nội

Với số lượng doanh nghiệp trên địa bàn lớn như hiện nay, số lượng cán bộ quản lý thuế trực tiếp và các bộ phận khác tại Chi cục Thuế còn khá mỏng, chưa đáp ứng

được khối lượng công việc. Vì vậy, đề nghị cục thuế xem xét, tăng cường cán bộ thuế nhằm đảm bảo số lượng cán bộ công chức đáp ứng yêu cầu làm việc.

Thường xuyên tổ chức các lớp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ thuế nhằm nâng cao năng lực chuyên môn của cán bộ công chức cũng như hiệu quả công tác quản lý thuế.

Thường xuyên tổ chức các buổi tập huấn, đối thoại cho doanh nghiệp để doanh nghiệp trao đổi vướng mắc trong việc thực hiện nghĩa vụ thuế cũng như những kiến nghị nhằm hoàn thiện hệ thống chính sách thuế hơn nữa.

3.3.2. Kiến nghị với Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế

Hoàn thiện thông tư hướng dẫn và quy trình về quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp. Hiện nay Nghị định 126/2020/NĐ-CP năm 2020 và Thông tư 105/2020/TT-BTC năm 2020 hướng dẫn về đăng ký thuế không có quy định cụ thể về chấm dứt hiệu lực MST đối với doanh nghiệp đang bị cơ quan thuế ban hành thông báo bỏ kinh doanh. Do đó doanh nghiệp vẫn phải thực hiện khôi phục MST trước khi giải thể, điều này vô hình chung nó cũng làm tăng các chi phí mà doanh nghiệp phải thực hiện để giải thể đồng thời cũng tăng khối lượng công việc lên cán bộ, công chức thuế. Ngoài ra đối với quy trình khôi phục MST: Hiện nay cơ quan thuế đang tạo điều kiện cho doanh nghiệp khôi phục MST tại địa chỉ khác với địa chỉ đăng ký ban đầu. Có những trường hợp doanh nghiệp đề nghị khôi phục MST tại địa chỉ mà do cơ quan thuế khác quản lý vì vậy khi nhận được hồ sơ đề nghị khôi phục MST của doanh nghiệp, Chi cục Thuế quận Hoàng Mai phải gửi công văn đề nghị xác minh tình trạng hoạt động của doanh nghiệp đến chi cục bạn, điều này sẽ làm kéo dài thời gian giải quyết hồ sơ của doanh nghiệp. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai cũng đã có những đề nghị để các chi cục bạn phối hợp xác minh nhanh hơn tuy nhiên vẫn còn tồn tại nhiều trường hợp phải gửi công văn đề nghị xác minh đến lần thứ 2 mới được trả lời.

Hiện nay, việc cơ quan thuế phối hợp với các cơ quan chức năng khác còn nhiều hạn chế trong việc cung cấp thông tin. Vì vậy, để đảm bảo hiệu quả công tác quản lý thuế, Bộ Tài chính cần phối hợp với Bộ Công an, Ngân hàng Nhà nước, Kho bạc Nhà nước, Tòa án...triển khai quy chế phối hợp liên ngành, quy định rõ trách nhiệm, phạm vi của mỗi cơ quan trong việc cung cấp thông tin theo yêu cầu phối hợp của cơ quan thuế.

Cập nhật và đăng tải đầy đủ các văn bản hướng dẫn, giải đáp vướng mắc về thuế trên trang thông tin điện tử của Tổng cục Thuế để đây trở thành nơi tìm kiếm thông tin hỗ trợ các vấn đề về thuế đáng tin cậy cho không chỉ doanh nghiệp mà còn tất cả người dân

Nâng cấp đường truyền mạng và công cụ tìm kiếm trên trang thông tin điện tử của Tổng cục Thuế để có thể phục vụ việc tra cứu cùng lúc của lượng lớn doanh nghiệp.

Hiện nay, khi ngành thuế đang tích cực vận động người nộp thuế thực hiện đăng ký thuế và nộp thuế điện tử thì cần xây dựng hệ thống hạ tầng thông tin thật hiện đại và vững mạnh bởi nhiều doanh nghiệp vẫn còn chưa tin tưởng vào hệ thống tiếp nhận và bảo mật thông tin của ngành Thuế.

Nâng cấp chức năng trên ứng dụng quản lý thuế TMS nhằm đảm bảo việc kết xuất số liệu, báo cáo kịp thời, đơn giản, giúp cán bộ thuế dễ dàng hơn trong việc quản lý thuế.

KẾT LUẬN

Với đề tài: "*Quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội*" nhằm mục đích đưa ra một số giải pháp dựa trên khoa học và thực tiễn để góp phần giải quyết các vấn đề còn hạn chế trong công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, Thành phố Hà Nội. Đề án đã thực hiện được những nội dung sau:

Trình bày được những vấn đề lý luận cơ bản về khái niệm, đặc điểm, những vấn đề lý luận và thực tiễn trong công tác quản lý thuế, đặc biệt đi sâu về công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp bao gồm: Nội dung của công tác quản lý đăng ký thuế, các tiêu chí đánh giá và những nhân tố ảnh hưởng đến công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp.

Đề án đã đưa ra được tổng quan về đặc điểm kinh tế- xã hội của quận Hoàng Mai làm căn cứ để phân tích thực trạng công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế Hoàng Mai. Phân tích tình hình thực hiện công tác quản lý thuế tại chi cục thuế Hoàng Mai giai đoạn 2021- 2023; qua phân tích cho thấy việc quản lý thuế còn nhiều vấn đề cần phải tập trung. Đặc biệt, đề án đã tiến hành phân tích thực trạng công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp theo các nội dung: đăng ký thuế lần đầu, thay đổi thông tin đăng ký thuế, tạm ngừng hoạt động, tiếp tục hoạt động kinh doanh, khôi phục trạng thái MST, chấm dứt hiệu lực MST. Qua kết quả phân tích đã chỉ ra được những điểm mạnh, cũng như hạn chế và nguyên nhân ảnh hưởng đến công tác quản lý đăng ký thuế đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai.

Từ những ưu điểm đạt được, một số hạn chế cần khắc phục, những nguyên nhân rút ra được từ những hạn chế nêu trên là cơ sở để đề xuất những phương hướng cụ thể và một số giải pháp lớn nhằm khắc phục những thiếu sót, những tồn tại trong công tác quản lý thuế đối với doanh nghiệp tại chi cục thuế Hoàng Mai, nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác quản lý. Các giải pháp tăng cường công tác bao gồm: Tuyên truyền hỗ trợ; chú trọng giải quyết các hồ sơ tồn đọng, quá hạn chưa xử lý; siết chặt công tác quản lý danh bạ; tích cực trong công tác thanh tra, kiểm tra, xử phạt VPHC về thuế; xây dựng bộ tiêu chí quản lý rủi ro; nâng cao năng lực cán bộ công chức.

Chắc chắn rằng trong thời gian tới với việc triển khai đồng bộ các giải pháp đã nêu, Chi cục Thuế quận Hoàng Mai sẽ đạt được mục tiêu trong công tác quản lý đăng ký thuế để góp phần vào hoàn thành nhiệm vụ thu NSNN trên địa bàn cũng như góp phần vào mục tiêu hiện đại hóa ngành thuế theo chủ trương đã đề ra.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Tài chính (2019). *Quyết định số 110/QĐ-BTC quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của chi cục thuế quận, huyện, thị xã, thành phố và chi cục thuế khu vực trực thuộc cục thuế tỉnh, thành phố*;
2. Bộ Tài chính (2020). *Thông tư số 105/2020/TT-BTC ngày 03/12/2020 hướng dẫn về đăng ký thuế*;
3. Chính phủ (2020). *Nghị định 126/2020/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật quản lý thuế số 38/2019/QH14*;
4. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai (2021), *Tổng kết công tác thuế, nhiệm vụ và giải pháp công tác thuế năm 2021*;
5. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai (2022), *Tổng kết công tác thuế, nhiệm vụ và giải pháp công tác thuế năm 2022*;
6. Chi cục Thuế quận Hoàng Mai (2023), *Tổng kết công tác thuế, nhiệm vụ và giải pháp công tác thuế năm 2023*;
7. Nguyễn Thị Ngọc Huyền, Đoàn Thị Thu Hà, Đỗ Thị Hải Hà (2018), *Giáo trình quản lý học*, Nhà xuất bản Đại học Kinh tế quốc dân;
8. Nguyễn Thùy Linh (2019), *Nhân tố tác động đến sự hài lòng của doanh nghiệp đối với dịch vụ thuế trực tuyến của cơ quan thuế - Nghiên cứu trên địa bàn Hà Nội*.(Luận án tiến sĩ, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, Việt Nam);
9. Phan Hữu Nghị & Nguyễn Thị Bất (2020), *Giáo trình Thuế*, Nhà xuất bản Đại học Kinh tế quốc dân;
10. Quốc hội (2019), *Luật Quản lý thuế*, Nhà xuất bản Lao động;
11. Quốc hội (2020), *Luật Doanh nghiệp*, Nhà xuất bản Lao động;
12. Tạp chí thuế (2023), *Cải cách thủ tục hành chính thuế trong nền kinh tế số*, Truy cập ngày 13/12/2023, từ: <https://thuenhanuoc.vn/tapchi/chuyen-muc/tai-chinh-tien-te/>
13. Tổng cục thuế (2014). *Quyết định số 329/QĐ-TCT ngày 27 tháng 03 năm 2014 về việc ban hành quy trình quản lý đăng ký thuế*;
14. Tổng cục thuế (2017). *Quyết định số 438/QĐ-TCT ngày 05 tháng 4 năm 2017 về việc ban hành quy trình quy định về trình tự thủ tục xác minh tình trạng hoạt động, thông báo công khai thông tin, xử lý và khôi phục mã số thuế đối với người nộp thuế không hoạt động tại địa chỉ đã đăng ký với cơ quan thuế*;
15. Tổng cục thuế (2015). *Quyết định số 879/QĐ-TCT ngày 15 tháng 05 năm 2015 về việc ban hành quy trình quản lý khai thuế, nộp thuế và kế toán thuế*;

16. Tổng cục thuế (2016). *Quyết định số 2845/QĐ-BTC ngày 30 tháng 12 năm 2016 về việc ban hành quy định phân công cơ quan thuế quản lý đối với người nộp thuế.*

PHỤ LỤC

MẪU CÂU HỎI PHÒNG VẤN SÂU

(Dành cho đại diện các doanh nghiệp đã từng thực hiện đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai)

Kính chào Ông/bà! Để có cơ sở đề xuất giải pháp hoàn thiện quản lý đăng ký thuế (Đăng ký thuế lần đầu; Thay đổi thông tin đăng ký thuế; Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn; Chấm dứt hiệu lực mã số thuế, khôi phục mã số thuế) đối với doanh nghiệp tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai, kính mong ông/bà cung cấp thông tin bằng cách trả lời các câu hỏi dưới đây:

Câu 1: Ông/bà đánh giá như thế nào về bộ máy quản lý đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai?

- Về kiến thức, kỹ năng, thái độ, phẩm chất đạo đức của công chức xử lý hồ sơ?
- Về sự phối hợp của các bộ phận tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai?

Câu 2: Ông/bà đánh giá như thế nào về quy trình đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai?

- Hồ sơ đăng ký thuế của doanh nghiệp có bị xử lý quá hạn không? Nếu có, nguyên nhân là gì?

- Ông/bà đánh giá như thế nào về:

- + Đăng ký thuế lần đầu
- + Thay đổi thông tin đăng ký thuế
- + Tạm nghỉ kinh doanh, tiếp tục hoạt động kinh doanh trước thời hạn
- + Chấm dứt hiệu lực MST, khôi phục MST

Câu 3: Ông/bà đánh giá như thế nào về các quy định pháp luật hiện hành trong đăng ký thuế?

- Chính sách pháp luật, văn bản quy phạm về thuế hiện nay có những thuận lợi hay khó khăn gì đối với ông/bà trong quá trình thực thi?

- Các quy định về đăng ký thuế có phù hợp?
- Mức phạt xử phạt VPHC trong đăng ký thuế đã phù hợp chưa?

Câu 4: Về tổng thể, Ông/bà đánh giá công tác quản lý đăng ký thuế tại Chi cục Thuế quận Hoàng Mai được thực hiện như thế nào?